PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 245 (7739)

TRST, petek, 30. oktobra 1970

ZAKLJUČENO ZASEDANJE GLAVNIH SVETOV CGIL, CISL IN UIL

Odločilen korak naprej na poti enotne sindikalne organizacije

Resolucijo predsedstva zasedanja, ki nakazuje pot enotnosti sindikalnih organizacij, je sprejela ogromna večina delegatov - Samo skupinica socialdemokratov UIL je bila proti

FIRENCE, 29. — Tu se je danes zaključilo zasedanje glavnih svetov sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL z resolucijo predsedstva zasedanja, ki jo je podprla ogromna večina delegatov. Skupinica socialdemokratskih sindikalistov UIL pa je predložila svojo manjšinsko resolucijo.

Resolucija, ki jo je odobrilo 382 delegatov (21 socialdemokratov je glasovalo proti), obvezuje tri sindikalne konfederacije, da še naprej poglobijo izkušnje sindikalne enotnosti na vseh ravneh. To pomeni, da je zasedanje, ki je bilo sklicano, da preuči sedanji proces enotenja, doseglo važen in praktičen cilj tudi brez skupinice socialdemokratov, kar ima ogromen pomen za vlogo, ki jo bo moral igrati novi enotni sindikat.

V večinski resoluciji je rečeno, da predsedstvo skupščine smatra, da mora razvoj enotnosti najti v bojih in pobudah na delovnih mestih in v akciji za reforme bolj pomembno platformo razvoja v razpravi na vseh ravneh in biti sredstvo za premostitev ostankov dvomov in nesoglasij in si s tem zagotoviti enotni prispevek in podporo vseh italijanskih delavcev.

Nadalje resolucija izraža željo, po takojšnjih instrumentih in pobudah, ki bodo pospešile razvoj enotnosti do ugodnega zaključka in vabi vse delavce in vse sindikalne organe, naj takoj uresničijo nekatere konkretne pobude. Med temi pobudami resolucija nakazuje najprej skupne sestanke izvršilnih in vodilnih organov treh sindikalnih konfederacij ter občasna poverjenja položaja in sindikalnih pobud, da se doseže vzporeditev stališč za sestavo in izvajanje zahtev, ki jih postavljajo delavci. V tem pogledu resolucija predlaga sprejemanje skupnih sklepov.

Resolucija nadalje izraža željo, da bi prišlo čimprej do ustanovitve enotnih delovnih skupin, ki naj o določenih vprašanjih sestavijo skupna stališča in jih predložijo v razpravo vodstvenim organom in v posvet delavcem. Poleg tega resolucija predlaga ustanovitev skupnega delovnega in izvrševalnega centra za uresničevanje enotnih sklepov v boju za reforme, ter ustanovitev skupnih informacijskih sredstev, skupne propagande in dejavnosti za vzgojo sindikalnih kadrov. V resoluciji je tudi predlog, da se vzpostavi stalen dialektičen odnos s političnimi silami, s parlamentom in s krajevnimi izvoljenimi telesi.

Predsedstvo zasedanja je poleg tega predlagalo sklicanje do prihodnjega leta enotne skupščine CGIL, CISL in UIL, da se pregleda in proči, kaj je bilo narejenega na področju sindikalne enotnosti, ter da se sprejmejo dosledni sklepi za uresničitev enotnega sindikata vseh italijanskih delavcev.

Resolucija socialdemokratske skupinice pa pravi med drugim, da je edini način za dosego enotnosti sindikalnega gibanja postopno in konstruktivno delo pri obnovitvi sindikata na osnovi soočenja in stalnega dojemanja novih vrednot demokracije v notranjem življenju sindikalnih organizacij, v odnosu z delavci in institucijami v državi. Edini «spomen» te resolucije je, da je ustvarila v notranjosti UIL nasproto stanje pred skorajšnjim sestankom glavnega odbora konfederacije.

Danes so pred predložitvijo zaključnih resolucij govorili tudi glavni tajniki CGIL Lama, CISL Storti in UIL Ravenna in Vanni. Ravenna je ponovil obveznosti konfederacije UIL v naporih za sindikalno enotnost, ki jih je začrtal kongres v Chianciano in poudaril, da morajo predlogi za sindikalno enotnost ustrezati sledečim zahtevam: biti morajo kamen preizkušnje dejanske volje, izražati avtonomijo, ki si jo je vsak znal izbojevati, ter ustrezati različnim stopnjam združitvenih obveznosti, ki obstajajo v sindikalnem gibanju. Ravenna je poudaril, da bodo storili vse, da se omogoči vsem, da vstopijo v avtonomno enotnosti in da ne bo nihče ostal na pločniku. Toda vedeti je treba, je dejal Ravenna, da so avtonomni ustvarjeni zato, da gredo naprej. «In mi hočemo iti naprej, ker smo prepričani v enotnost in se ne bojimo bodočnosti.»

Glavni tajnik CGIL Lama je poudaril, da ima CGIL napreden program, ki ga postavlja na čelo boja za korenite spremembe položaja delavcev v tovarni in v družbi ter dodal, da sindikat hoče braniti delavce na vseh ravneh. «Če pa hočemo to uresničiti, si moramo hkrati želeti, da pride do delavske in sindikalne enotnosti. Za dosego te naloge ne zadostuje le enotna akcija, ker je ta vedno krhka, pomanjkljiva in udobno zavetje za prikrivanje strahu enih, samovoljnosti drugih in strumentalizacije vseh.»

Glavni tajnik CGIL je še posebno poudaril, da je treba opogumiti tiste, ki jasno pobudo, ki stremi po uresničitvi sindikalne enotnosti. «Zato naša naloga ni v tem, da blokiramo prednje straže, marveč, da spravimo v pogon vse, kar se je ustvarilo». Potem ko je Lama dejal, da je še vedno veljaven predlog CGIL o ustanovitvi federacije konfederacij, kot «prehodni predlog za enotnosti», je izrazil zadovoljstvo za jasno in pogumno razpravo, ki se je razvila v Firencah in dejal: «Glas enotnosti se dviga vedno bolj visoko in v tem soočenju smo ugotovili, da smo si vedno bolj podobni. To pomeni, da ne smemo pretiravati s previdnostjo: ko je sad zrel, ga je treba pobrati, v nasprotnem primeru segnije».

Za Lamo je govoril glavni tajnik CISL Storti, ki je najprej ugotovil, da bo srečanje treh glavnih svetov sindikalnih konfederacij toliko bolj pozitivno, če bo služilo za jasen odgovor javnemu mnenju, političnim oblastem in predvsem delavcem. Potem ko je ugotovil, da je treba določiti «kakšno enotnost hočejo delavci», je Storti poudaril, da ne more biti dvoma o odgovoru na to vprašanje, in sicer, «da se doseže razredna enotnost v sindikatu, ki bo učinkovito poganjala naprej tudi politično razredno enotnost.» Nato je dejal, da za dosego enotnosti je treba izločiti vse tokove, ki se navdihujejo na toge ideološke sheme.

Nato je glavni tajnik CISL dejal, da je potrebna bolj tesna povezava med sindikatom in delavsko bazo, kot element razvoja procesa enotnosti in je zaključil, da je absurdna in anahronistična tista enotnost, ki sloni na sporazumih na vrhu in da je treba zato vložiti vse sile za neposredno udeležbo delavcev pri tem procesu, ki prihaja od spodaj.

Vsedržavni predsednik ACLI Gabaglio je po zasedanju glavnih sindikalnih svetov treh konfederacij izjavil, da so zaključki zasedanja pozitivni, če se upošteva notranji položaj v treh sindikalnih organizacijah in težave, ki so se porodile v zadnjih časih v njihovih medsebojnih odnosih. Zaključni poziv, ugotavlja predsednik ACLI, predstavlja voljo sindikatov, da nadaljujejo po poti enotnosti in nakazuje nekatere konkretne koarke, ki bodo služili za uresničitev enotne sindikalne organizacije. V tem pogledu, je dejal Gabaglio, je zelo značilno nasprotno mnenje, ki ga je izrazila socialdemokratska struja UIL, s čimer je še enkrat poudarila svoje nasprotovanje perspektivi združitve. Predsednik ACLI je zaključil, da se bo tudi njegova organizacija še naprej borila za dejansko sindikalno enotnost italijanskih delavcev.

Letošnja ugodna plačilna in trgovinska bilanca

RIM, 29. — Po podatkih ministrstva za zunanjo trgovino se je valutna plačilna bilanca v septembru zaključila s pribitkom 164,4 milijona dolarjev, v primerjavi s 428,8 milijona dolarjev primanjkljaja lanskega septembra. Ta ugodni rezultat je bil dosežen izključno z ugodnim razvojem gibanja kapitalov.

Od januarja do konca septembra letos beleži plačilna bilanca 280 milijonov dolarjev primanjkljaja, kar pomeni znatno izboljšanje v pogledu enakega lanskega obdobja, ko je primanjkljaj znašal milijardo 220 milijonov dolarjev. Tudi zunanjetrgovinski obračun v letošnjih prvih devetih mesecih je znatno boljši od lanskega, saj je zabeležil komaj 185 milijonov dolarjev primanjkljaja, lani pa kar milijardo 677 milijonov. Valutne rezerve so ob koncu letošnjega septembra znašale 4 milijarde 803 milijone dolarjev.

Seja pariških pogajanj za Vietnam

PARIZ, 29. — Tudi današnja seja pariških pogajanj za Vietnam ni prinesla nobenega novega elementa. Iz govorov delegatov Sev. Vietnama in južnovietnamske revolucionarne vlade je bilo razvidno, da nimajo zadnji Nixonovi predlogi nobene možnosti, da bi jih nasprotna stran sprejela. Ameriški in južnovietnamski delegat pa sta izključila možnost, da bi v Sajgonu ustanovili koalicijsko vlado, v kateri bi bili tudi zastopniki FNO.

PRVA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Tito: Konferenca mora nakazati perspektive nadaljnjega razvoja

Poročilo Crvenkovskega o političnem položaju in nalogah komunistov in poseg v razpravo predsednika ZIS Ribičiča

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 29. — V veliki dvorani zvezne skupščine se je pričela danes prva konferenca Zveze komunistov Jugoslavije. Od 367 delegatov, članov predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, komisije za statutarna vprašanja in nadzornega odbora, je na konferenci 352 delegatov, 10 pa jih je upravičeno odsotnih. Kot gosti so navzoči na konferenci delegacije zvezne skupščine, zveznega izvršnega sveta, zvezne konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveze mladine, Zveze združenja borcev NOB Jugoslavije, Konference za družbeno aktivnost žena Jugoslavije, Zvezne gospodarske zbornice, predsedniki komisij, predsedstvo zveze komunistov Jugoslavije ter funkcionarji zveze komunistov republik in pokrajin.

Ta najpomembnejši sestanek komunistov po IX. kongresu je odprl predsednik Zveze komunistov Josip Broz Tito s kratkim govorom, v katerem je med drugim poudaril, da delovni ljudje pričakujejo mnogo od te konference, ki naj predvsem oceni delo in razvoj po IX. kongresu, odkrito opozori na pomanjkljivosti in slabosti in nakaže perspektive nadaljnjega razvoja. Tito je pripomnil, da je popolnoma razumljivo, da konferenca ne bo mogla rešiti vseh problemov in težav, ki se pogostoma pojavljajo zato, ker se prepočasi rešujejo. Konferenca, je poudaril Tito, mora dati pobudo, da se vprašanja hitreje in s polno odgovornostjo rešujejo. Konferenca mora nakazati smeri nadaljnjega razvoja, posebno pa prispevati, da se spravijo z dnevnega reda vprašanja odnosov med republiko in zvezo ter da mobilizira komuniste, vse člane socialistične zveze za delo za uresničenje sprejetih sklepov. V zvezi s tem je Tito opozoril na pomen V. konference Komunistične partije Jugoslavije pred 30 leti v Zagrebu, ki je bila velikega pomena za nadaljnjo mobilizacijo ljudskih množic za kasnejši odpor proti okupatorju. Ta konferenca, je poudaril Tito, bi lahko služila kot primer enotnosti pri izpolnjevanju sklepov. Če bomo enotni, je dejal Tito, če bomo doumeli to, kar so naše naloge, tedaj jih bomo lahko izpolnili.

Po govoru Tita je bilo izvoljeno delovno predsedstvo, v katerem so Tito, Edvard Kardelj, Mijalko Todorović, Vladimir Bakarić, Krste Crvenkovski, Branko Mikulič in Budialav Šoštić.

Zaradi obsežnosti gradiva je bilo sklenjeno, da bo konferenca zasedala namesto predvidenih dveh dni, tri dni. To se pravi, da se bo konferenca nadaljevala tudi v soboto. Na dnevnem redu konference sta, poleg poročila o delu predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije in izvajanja sklepov 9. kongresa, dve osnovni temi: aktualni politični položaj Jugoslavije in naloge komunistov, razvoj socialističnih odnosov v kmetijstvu in na vasi ter naloge Zveze komunistov Jugoslavije.

V poročilu o aktualnem političnem položaju in nalogah komunistov je Krsta Crvenkovski najprej ugotovil, da je Jugoslavija po 9. kongresu nadaljevala svojo politiko miru, miroljubnega sodelovanja in podpore vsem, ki se bore proti kolonializmu, hegemonizmu in nadvladi nad manjšimi in nad šibkejšmi. Jugoslavija je s svojo zunanjo politiko prispevala k napredku politike neuvrščenosti. Svoj internacionalizem je pokazala z aktivno pomočjo osvobodilnim gibanjem, s podporo pravični borbi narodom Jugovzhodne Azije in drugih narodov, ki se bore za svojo svobodo in neodvisnost. Poleg tega se je Jugoslavija v svoji zunanji politiki zavzemala za napredek sodelovanja z vsemi državami in narodi Evrope, za sklicanje konference o evropski varnosti, na kateri bi enakopravno sodelovale vse evropske države. Jugoslavija je stalno razvijala svoje odnose s Sovjetsko zvezo in ostalimi socialističnimi državami na osnovah spoštovanja suverenosti, nevmešavanja in za normalizacijo odnosov z republiko Kitajsko. Jugoslavija podpira vse akcije, ki prispevajo h krepitvi miru, trdnosti in razvoju sodelovanja. Zaradi nevarnosti razširitve žarišč in krepitve notranje trdnosti in pripravljenosti, je Jugoslavija izdelala koncept splošne ljudske obrambe, ki izraža pripravljenost vseh narodov in narodnosti in delovnih ljudi Jugoslavije, da se uprejo vsakemu poskusu ogrožanja neodvisnoti, in socialističnega samoupravnega razvoja Jugoslavije.

V nadaljevanju svojega poročila je Crvenkovski objasnil potrebo reorganizacije državne uprave, o kateri je podrobno govoril Edvard Kardelj na zadnji seji predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije. Prikazal je mišljenja o bodoči pristojnosti zveze in odnosih med zvezo in republikami ter pokrajinami. Pri tem je posebno poudaril potrebo, da se točno določijo pristojnosti zveze in zagotovi učinkovitost dela zveznih organov na področju njihove pristojnosti. Crvenkovski je posebno poudaril, da je smoter vseh predvidenih reform na področju političnega sistema nadalinje zmanjšanje statističnih odnosov na vseh področjih. V zvezi s trenutnimi težavami, posebno na gospodarskem področju, je Crvenkovski ugotovil, da so vse te težave posledica nedoslednega izvajanja reforme. Po mišljenju Crvenkovskega bi konferenca morala sprejet naslednja dva sklepa: 1. Neizogibno je, da zvezna skupščina in zvezni izvršni svet čim prej in brez odlašanja sprejmeta ukrepe za preprečevanje nadaljnje inflacije, in 2. čim prej izdelati program stabilizacije gospodarstva, ki pa ne sme pripeljati do povečanja nezaposlenosti in odtoka delavcev v inozemstvo.

Razprave o poročilu Crvenkovskega se je med drugim udeležil tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič, ki se je v svojem govoru posebno ozrl na trenutni gospodarski položaj, objasnil vzroke, zaradi katerih je prišlo do sedanjega stanja (povečanje cen, inflacija, upadanje proizvodnje, povečanje deficita plačilne bilance itd.) in objasnil prve ukrepe, ki jih je zvezni izvršni svet sprejel na včerajšnji seji za stabilizacijo razmer na trgu. Ribičič je med drugim poudaril, da Jugoslavija, v primerjavi z drugimi državami Evrope, daje največ za potrebe ljudske narodne obrambe, za razvoj nerazvitih področij, za pokojnine in druge splošne neobhodno potrebne izdatke. Ribičič je pripomnil, da je nevzdržno, da jugoslovansko gospodarstvo za razne državne, poldržavne in pogodbene obveznosti izplačuje nad sto milijard novih dinarjev letno, a da istočasno za lastno akumulacijo odvaja samo tri milijarde.

Položaj je tak, je poudaril Ribičič, da se bomo morali za nekaj časa odpovedati, oziroma odložiti izvajanje nekaterih investicijskih programov. Očividno je, da ni mogoče nadaljevati s politiko krpanja, razširjevanja in podaljševanja obleke, ki je za naše gospodarstvo že davno prerasla. Čas je, da radikalno menjamo stvari. Zvezni izvršni svet je bil včeraj na seji enoten o tem stališču in zahtevah. V najkrajšem času bomo skupščini predložili konkretni program stabilizacije in prepričan sem, da bo po konferenci ta politika dobila široko podporo komunistov in delovnih ljudi in da bo sprejet v vseh republikah in pokrajinah. Zvezni izvršni svet se bo s svoje strani trudil, da prispeva h konkretizaciji in uresničenju take politike s polno odgovornostjo za njeno izvajanje pred Zvezo komunistov in družbo, je zaključil svoje izvajanje Ribičič, ki so ga delegati konference toplo pozdravili.

BOŽO BOŽIČ

PRVA SEJA TALOVE VLADE V AMANU

Previdne reakcije ZAR in Palestincev na ustanovitev nove jordanske vlade

Samo Sirija je napadla novega ministrskega predsednika - El Sadat o podaljšanju premirja z Izraelom

AMAN, 29. — Nova jordanska vlada, ki ji predseduje Vasfi Tal, se je danes prvič sestala v Amanu in razpravljala o smernicah bodoče jordanske notranje in zunanje politike. Glavna točka dnevnega reda je bila seveda vprašanje odnosov s Palestinci.

V intervjuju egiptovski agenciji MEN je novi ministrski predsednik Tal med drugim izjavil, da bo njegova vlada pripisala največjo pozornost izvajanju kairskih sporazumov med kraljem Huseinom in predsednikom centralnega komiteja palestinskega odporništva Arafatom. Dodal je, da bo vlada skušala ustvariti vzdušje sodelovanja s palestinskim odporništvom.

Tal je napovedal, da ima vlada namen uvesti «odkrite in jasne odnose z vsemi arabskimi državami in predvsem z ZAR». Dejal je tudi, da bo v kratkem obiskal Kairo, «da bi utrdil sodelovanje med ZAR in Jordanijo v boju proti izraelski agresiji».

Politični opazovalci se sedaj sprašujejo, kako bodo palestinske organizacije reagirale na ustanovitev nove jordanske vlade, v kateri je tudi sedem ministrov palestinskega porekla, katere predsednik pa naj bi ne bil naklonjen palestinskemu gibanju. Nekateri palestinski predstavniki so izjavili, da bodo njihove organizacije ocenjevale novo vlado ne po izjavah, pač pa po dejanjih. Vsekakor pa je član CK palestinskega odporništva Ibrahim Bakr poslal novemu ministrskemu predsedniku ob izvolitvi voščila za uspešno delo. Jaser Arafat bo v prihodnjih dneh obiskal Kairo in druge arabske prestolnice, kjer bo arabskim voditeljem pojasnil položaj palestinskega gibanja po zadnjih dogodkih v Jordaniji. V tej zvezi je pričakovati, da bo eden argumentov razgovorov tudi nova jordanska vlada.

ZAR ni doslej zavzela stališča o novi vladi v Amanu; predsednik El Sadat pa je poklical v Kairo veleposlanika v Jordaniji Osmana Nouryja na posvetovanja.

Oster napad proti jordanski vladi pa objavlja danes glasilo sirske vladne stranke Baas. List piše, da se je v Jordaniji začela nova faza napada proti naprednim silam, ki jih poziva, naj se združijo, da bi se zoperstavile načrtom, ki se kujejo proti njim. O ministrskem predsedniku Talu list pravi, da je venomer zagovarjal stališče, po katerem je treba ravnati z odporniškim gibanjem s silo. Po mnenju sirskega časopisa bo Tal s silo «dovršil zaroto proti odporniškemu gibanju, ki se je začela septembra s pokolom v Jordaniji».

Iz Amana se je danes vrnil v Tunis ministrski predsednik Bahi Ladgam, ki predseduje medarabski vrhovni nadzorni komisiji o premirju med jordansko vlado in Palestinci. Na tiskovni konferenci je Ladgam podčrtal velik pomen sporazuma, ki je bil podpisan v Kairu, ter izrazil prepričanje, da bodo tako palestinske organizacije kot jordanski voditelji strogo spoštovali pogodbo. Po mnenju tunizijskega ministrskega predsednika se je položaj v Jordaniji že normaliziral, kot dokazuje tudi dejstvo, da se bo v prihodnjih dneh v Amanu ponovno začel šolski pouk. Dodal pa je, da je treba biti pozorni, da se ne bi ti tragični dogodki ponovili.

Ladgam se je sestal s predsednikom Tunizije Burgibo, kateremu je poročal o položaju v Jordaniji. V Aman se bo tunizijski ministrski predsednik vrnil v prihodnjih dneh.

Agencija MEN poroča, da je predsednik ZAR El Sadat pregledal včeraj egiptovske vojaške položaje ob Sueškem prekopu; v govoru, ki ga je imel ob tej priliki, je poudaril, da ZAR ne bo nikdar pristala na stalno premirje ob kanalu, dokler bodo izraelske čete na arabskih tleh. El Sadat je tudi obtožil Izrael in ZDA, da pritiskajo na ZAR, da bi podaljšala premirje. Kot je znano, je kairska vlada pripravljena na podaljšanje premirja le s pogojem, da bi se ponovno začeli mirovni razgovori s posredovanjem predstavnika OZN veleposlanika Jarringa.

El Sadat je v svojem govoru poudaril, da ZDA dobavljajo Izraelu na stotine tankov in letal, potem pa trdijo, da je Egipt kršil premirje, pri tem pa se zavedajo, da nimajo njihove trditve nobene resnične podlage.

Kršitvam premirja, ki naj bi jih zagrešil Egipt, posveča kairski list «Al Gomhouria» dolg članek, v katerem med drugim pravi, da bi moralo premirje med Izraelom in ZAR stopiti v veljavo 11. avgusta, da pa so ZDA po svojem odpravniku poslov v Kairu Donaldu Bergusu predlagala, naj bi začeli premirje že 8. avgusta. To je Washington po pisanju lista storil zato, ker je bil obveščen, da postavljajo Egipčani raketne naprave ob Sueškem prekopu ZAR je pristala na predlagani datum, ker je imela možnost, da do tega roka postavi vse raketne baze, ki jih je imela v načrtu, čeprav se je zavedala, kateri je resnični namen ameriškega predloga.

Danes se je medtem izvedelo, da je na včerajšnjem sestanku predstavnikov štirih velesil v New Yorku Sovjetska zveza predlagala, naj velesile sprožijo poziv za zopetni začetek mirovnih razgovorov med Arabci in Izraelom z Jarringovim posredovanjem. Ta poziv naj bi predstavniki velesil sprožili pred 5. novembrom, ko bi moralo sedanje premirje zapasti. ZDA pa so sovjetski predlog odbile, češ da morajo prej Egipčani umakniti rakete s področja kanala.

Končno naj navedemo, da bo 3. novembra v Kairu, kot poroča «Al Ahram», sestanek na vrhu med voditelji ZAR, Libije in Sudana. Vrh, ki se ga bodo udeležili egiptovski predsednik El Sadat, sudanski predsednik Nimeiri in predsednik libijskega revolucionarnega sveta Gedafi, bo posvečen političnim in vojaškim aspektom bližnjevzhodne krize. «Al Ahram» trdi, da bodo na vrhu preučili tudi vprašanje ameriške gospodarske in vojaške pomoči Izraelu.

BERLIN, 29. — V Zapadni Nemčiji so v preteklih dneh obsodili mladega Američana in mladega Angleža zaradi širjenja nacističnega propagandističnega materiala.

24-letni Frank King iz Detroita bo moral presedeti v zaporu dve leti, 25-letni Michael Woodridge iz Londona pa 15 mesecev. Utemeljitev obsodbe je «fašistično delovanje proti državi».

Aretirali so ju 10. julija, ko sta bila na turističnem potovanju. Obtožili so ju tudi, da sta narisala kljukaste križe na manifestu, kjer je bil naslikan predsednik zahodnonemške KP Walter Ulbricht.

SLOVESNOST NA KAPITOLU

Moro ob 25-letnici ustanovitve OZN

RIM, 29. — Na Kapitolu je bila danes svečanost ob 25. obletnici ustanovitve Organizacije združenih narodov, na kateri je imel glavni govor zunanji minister Moro. Navzoči so bili tudi ministri Lupis, Gava in Mannironi, predsednik CNEL Campilli in drugi.

Po uvodnih besedah rimskega župana Darida je minister Moro po-

Aldo Moro

udaril, da je OZN zrasla iz ruševin svetovne vojne kot izraz skupne želje človeštva po pravičnosti, redu in miru, na katerih mora sloneti svetovno sožitje. Minister je dejal, da so Združeni narodi forum, v katerem se zbirajo svobodni in enakopravni narodi ter da pomenijo doslej najvišjo uveljavitev načel neodvisnosti in medsebojne odvisnosti ljudi in narodov.

Moro je ugotovil, da imata oblast in učinkovitost OZN nekatere meje, kar pa še ne opravičuje razočaranja in nezaupanja, ki ga del javnega mnenja ima do svetovne organizacije. Graditev trdnega in trajnega sistema miru zahteva mnogo naporov, je dejal minister, ki je poudaril, da je treba odpraviti vsa gospodarska, družbena in človeška neravnovesja, ki so lahko vzroki konfliktov.

Potem ko je omenil potrebo, da se konča oboroževalna tekma, je Moro podčrtal, da so še vedno veljavna načela, na katerih je pred 25 leti nastala OZN. Med probleme, ki bi jih lahko rešili v sklopu svetovne organizacije, je Moro navedel boj proti rasni diskriminaciji, zaščito osnovnih človečanskih pravic, odpravo gospodarskih, družbenih in tehničnih razlik, mednarodno sodelovanje v izkoriščanju naravnih dobrin

Predlog zakona v korist delavcev bivših bojevnikov

RIM, 29. — Socialistični senatorji Albanese, Vignola in Mario Ferri so predložili v senatu zakonski osnutek za raztegnitev na delavce zasebnih podjetij, bivše bojevnike in sorodne kategorije, ugodnosti, ki jih uživajo uslužbenci (bojevniki) državne uprave in javnih ustanov.

V uvodu zakonskega osnutka je rečeno, da se hoče s tem ukrepom raztegniti na delavce zasebnih podjetju, bivše bojevnike, vsaj največjo ugodnosti, ki jo določa zakon št. 336 od 25. maja 1970, in sicer priznanje pri izplačevanju odpravnine in pokojnine sedem let plačanih prispevkov za invalide in pet let za bivše bojevnike.

V POMIRJENEM OZRAČJU SEJA NAČELNIKOV POSLANSKIH SKUPIN

Po vzporedni razpravi bosta razporoka in dekret o konjunkturi kmalu odobrena

PSIUP na razpotju: obstrukcija ali konstruktivna opozicija - Pomisleki v socialdemokratskih in republikanskih vrstah proti «parlamentarnemu režimu» - Kriza v vrhu «Montedison»

RIM, 29. — Načelniki poslanskih skupin v parlamentu so se sporazumeli za vzporedno razpravo obeh najbolj perečih zakonodajnih pobud tega obdobja: razporoki in dekretu proti konjunkturi. Oba bosta sprejeta pred 20. novembrom, oz. dekret nekaj dni pozneje.

Vsekakor gre za pomemben sporazum, ki je spravil vladno večino iz slepe ulice, kjer se je znašla po zavrnitvi prvega osnutka gospodarskega dekreta. Andreotti je, kar zadeva razporoko, zagotovil, da bo zakon Fortuna - Baslini sprejet v treh dneh, kar dokazuje, da je KD popustila in da sprejema uspeh laične fronte v senatu brez pridržkov.

Poleg teh dveh zakonov bo parlament v najkrajšem času odobril tudi zakon o zemljiških najemninah in «paket» o Južni Tirolski.

O slednjem je stekla te dni razprava v poslanski zbornici, kjer so se zvrstili tokrat predvsem misovci. Turchi, Caradonna, pa tudi monarhist in bivši načelnik SIFAR De Lorenzo, so zagovarjali stališče, da manjšinam ne gre popuščati, češ da to škoduje nedotakljivosti italijanskih meja.

Vsekakor pa je glavna vest zaključno sporočilo konference načelnikov poslanskih skupin, ki uveljavlja načelo (za katerega se je med svojim govorom tako jasno izrekel Ingrao od KPI) «skupščinskega režima» v nasprotju z zahtevami socialdemokratov, naj bi se o vsakem vprašanju prej sporazumele stranke levosredinske koalicije in ne dopuščale vpliva opozicije.

Doseženi sporazum še enkrat dokazuje, do kakšne mere je v poslanski zbornici prišlo do pomirjenja. Vlada ima zagotovilo, da bo razprava o drugem osnutku gospodarskega dekreta, stekla brezhibno, z druge strani pa so laične stranke prejele zagotovilo, da bo razporoka čimprej odobrena. Teza vzporedne razprave obeh zakonskih osnutkov, razporoke in gospodarskega dekreta, pa je znano stališče PSI.

V tem okviru je čedalje težavnejši položaj tistih, ki so se izrekli, od vsega začetka, za obstrukcijo, predvsem PSIUP. Ti niso še dokončno sprejeli stališča o drugem dekretu. Libertini je res predložil v komisiji za finance, nad 230 amandmajev, z druge strani pa ni s tem rečeno, da PSIUP ne misli dopustiti odobritve dekreta. Vse kaže, da je trenutno v stranki zmeda, ker se puščata odprti obe možnosti. Po prvi, naj bi PSIUP sicer nasprotoval dekretu, ne bi pa uresničil obstrukcionistične prakse, z druge pa se psiupovci tudi boje prevelikega spora s komunisti, ki so do dekreta zavzeli bolj konstruktivno, čeprav vedno opozicijsko stališče. Na smernicah doslednega obstrukcionizma ostaja dejansko samo skupina disidentov «Manifesta», ki se hoče ostro diferencirati od KPI.

V sami levosredinski večini pa se zaostrujejo pomisleki in bojazen, da bi leva opozicija ne pogojevala preveč vladne večine. Tokrat jih je izrazil PRI, ki obsoja preveliko približevanje med KD in KPI, kar z druge strani prav tako obsojajo socialdemokrati. Republikanci imajo pri tem nekoliko različno stališče, ker jih zanima odobritev zakona o razporoki.

Kritičen odnos do drugega dekreta je prišel na dan tudi v sami večini. Na seji komisije za delo poslanske zbornice, kjer so ostro nastopili predvsem socialisti. Šlo je za 25-letno oprostitev davkov za nekatere zgradbe. Socialdemokrati so zagovarjali stališče, naj o tem, katere gradnje je treba oprostiti davkov, odloča ministrstvo za javna dela, socialisti pa so zahtevali, naj se v zakon vključi besedilo, po katerem v nobenem primeru ne gre oproščati davščin luksusna stanovanja in špekulativne gradnje.

Socialdemokratom je v komisiji uspelo vsiliti svoja stališča, na kar je v razpravo nujno posegel minister Lauricella (PSI) in skušal premostiti nastali spor.

V parlamentarnih komisijah se končno razpravlja tudi o položaju, ki je nastal v velikem italijanskem monopolu «Montedison», kjer sta odstopila predsednik Merzagora in Macerata. Komunisti so zahtevali, naj se končno sestaneta obe pristojni komisiji (za industrijo in proračun) in skleneta javno nadzorstvo nad tem ogromnim, za sedaj še zasebnim monopolom.

Ukrepi ZIS za ustalitev trga

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 29. — Zvezni izvršni svet je na svoji včerajšnji seji sprejel ukrepe, katerih smoter je stabilizacija trga. Zvezni izvršni svet je začasno prepovedal vsako povišanje cen industrijskih izdelkov, najvažnejšim prehrambenim artiklom in storitvam. Zvezni izvršni svet je določil najvišje cene pšenične moke, sladkorja, svinjske masti, olja, masla, margarine in riža. Nadalje je pozval občine, da onemogočijo nadaljnje povišanje cen kruha, mesa, mleka, najemnin in komunalnih storitev (trolebusov, električnega toka itd.). Istočasno je izvršni svet poostril pogoje za dodelitev potrošniških kreditov. Potrošniški krediti se lahko dobijo do največ 6.000 dinarjev, doslej je bilo dovoljenih 10.000 dinarjev. Da bi se zmanjšal pritisk na uvoz, bodo uvozniki v bodoče morali za blago, ki ga mislijo uvoziti, položiti vnaprej dinarsko kavcijo v višini 50 odstotkov od vrednosti blaga. Položitve kavcije bodo oproščeni samo uvozniki osnovnega prehrambenega blaga.

B. B.

Ogromni izdatki za obrambo v Izraelu

TEL AVIV, 29. — Ožji sodelavec izraelskega obrambnega ministra, rezervni general Zur, je danes izjavil, da Izrael Porabi dnevno za svojo obrombo štiri milijone dolarjev, kar znaša dve milijardi in pol lir. Poudaril je, da znašajo ti izdatki četrtino celotne kosmate nacionalne proizvodnje, in sicer dva in pol krat več kot v ZDA, v primerjavi z njihovo proizvodnjo.

ZA NOVO POGODBO IN PREUREDITEV JAVNIH PREVOZOV

Popolna deželna stavka uslužbencev avtobusnih podjetij in javnih prevozov

Protestni pohod po mestu, zborovanje in sestanek na deželni upravi
Uslužbenci zasebnih podjetij so podaljšali stavko do ponedeljka opolnoči

Sprevod uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij med včerajšnjo stavko

Včerajšnja deželna stavka uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij in uslužbencev prevozne službe Acegata je popolnoma uspela, saj je bil ustavljen ves promet. Uslužbenci zasebnih avtobusnih podjetij so stavkali ves dan, uslužbenci Acegata pa od 9.30 do 12. ure. Že snoči pa so sindikati sporočili, da se stavka uslužbencev zasebnih avtobusov nadaljuje vse do ponedeljka opolnoči, kar pomeni, da bo tokrat najdaljša stavka te stroke, saj bo trajala nepretrgoma kar pet dni.

Uslužbenci iz vse dežele so se zbrali v Trstu pred železniško postajo, od koder so odšli v protestnem pohodu po mestnih ulicah do kraja zborovanja na Trgu Goldoni. V sprevodu so nosili številne transparente, na katerih so imeli napisane svoje zahteve, kot na primer zahtevo po sklenitvi nove delovne pogodbe, po novi prevozni politiki, po ustanovitvi deželne prevozne ustanove, po preklicu koncesij zasebnikom ter po prevzemu zasebnih avtobusnih prog po občinah in drugih krajevnih ustanovah. Na nekem transparentu pa smo brali: «V Grčiji imajo polkovnike, v SAP pa imamo kapitarja.»

Na Trgu Goldoni so se uslužbenci ustavili ter zasedli tudi cestišče, tako da je bil ustavljen tam tudi promet zasebnih vozil. Uvodne besede je spregovoril uslužbencem sindikalist Rossetti (CISL), za njim pa je imel glavni govor sindikalist CGIL iz Pordenona Migliorini. Obširno je orisal položaj uslužbencev in njihove zahteve ter nedopustno ravnanje delodajalcev, ki že skoraj 11 mesecev zavračajo sklenitev nove delovne pogodbe. Dejal je, da so ti uslužbenci med najslabše plačanimi strokami, poleg tega pa opravljajo silno naporno delo. Medtem ko so razne druge stroke že dosegle 40-urni delovni teden, morajo delati uslužbenci zasebnih avtobusnih podjetij do 15 ur na dan. Čeprav še sedaj niso dosegli sklenitve nove delovne pogodbe, pa so stavkali doslej v ta namen že 400 ur, to je mnogo več kot kovinarji lanske «vroče» jeseni. Zato je pozval prebivalstvo, naj podpre borbo uslužbencev, saj se ne bojujejo le za svoje zahteve, marveč v interesu vseh, zlasti pa delavcev in študentov, ki terjajo boljšo in bolj varno prevozno službo na delo in v šole. Poudaril je, da bi morala tudi dežela začeti novo prevozno politiko, kajti delavci ne marajo miloščine in podpor za plačevanje dela voznine, marveč zahtevajo učinkovito javno prevozno službo. Med drugim je še enkrat ožigosal odpor delodajalcev, ki niso sprejeli niti zadnjih arbitražnih predlogov na ministrstvu za delo, čeprav uživajo od države velike podpore, ki bremenijo pravzaprav vse davkoplačevalce.

S Trga Goldoni so po zborovanju delavci odšli po Ulici Carducci in tudi tu delili prebivalcem letake, s katerimi so jih seznanjali s smotri svoje borbe. Sprevod se je ustavil pred deželno upravo, kjer je sprejel odposlanstvo delavcev v imenu deželnega odbora odbornik De Carli, ker sta bila predsednik Berzanti in odbornik za prevoze Varisco odsotna. Delavci so seznanili odbornika De Carlija s svojim položajem in zahtevami, on pa jim je zagotovil, da bo o stvari poročal odboru.

Prekinitev toka v dolinski občini

ENEL v Trstu obvešča, da bo v nedeljo 1. nov. zaradi nujnih del na vodu visoke napetosti prekinjena dobava toka od 8. do 10. ure na vsem področju dolinske občine razen v Mačkovljah, na Dolgi kroni in v Frankovcu.

● **Pomorska družba Hellenic Lines Ltd** iz Pireja je sklenila okrepiti svoje redne zveze z Vzhodno in Južno Afriko ter vnesti v spisek namembnih pristanišč tudi Capetown. Ladje bodo odhajale na okrepljeno progo vsakih 25 dni, in sicer iz Trsta in iz Benetk ter bodo plule v Capetown, Durban, Lourenco Marques, Beira Dar es Salaam in Mombasa. Italijanski agent pirejske družbe Henry Coe & Clerici ima svoje urade v Genovi.

V OKVIRU «DNEVA VARČEVANJA» PRI TRŽAŠKI HRANILNICI

Predsednik Iaut razdelil nagrade zaslužnim učiteljem in šolarjem

Med nagrajenci tudi dijak Danilo Milkovič iz slovenske srednje šole na Opčinah - Posebna nagrada za osnovno šolo v Saležu Štirim slovenskim dijakom potrjena štipendija po 400.000 lir

V okviru praznovanj ob 46. svetovnem dnevu varčevanja je bila sinoči na sedežu Tržaške hranilnice manjša slovesnost, na kateri so predstavniki zavoda razdelili vrsto diplom in študijskih štipendij, ki so jih ob tej priliki dale na razpolago sama hranilnica, italijanska zveza hranilnic in nekatere druge ustanove.

Slovesnosti so se udeležili predsednik hranilnice dr. G. Iaut, podpredsednik dr. T. Puecher, glavni ravnatelj dr. G. Delise, podravnatelj dr. E. Battigi Stabile, predstavnik občinske uprave dr. Chicco, podpredsednik tržaške pokrajine prof. Foschi, šolski skrbnik prof. G. Angioletti, številni ravnatelji, profesorji in učitelji italijanskih in slovenskih šol iz tržaške pokrajine, ter učenci in dijaki raznih šol.

Predsednik hranilnice dr. Iaut je v krajšem govoru poudaril pomen varčevanja, ki ostane, kljub nekaterim sodobnim nagnjenjem k takojšnjemu zapravljanju vseh razpoložljivih denarnih sredstev za nabavo raznih potrošnih dobrin, ena izmed najbolj izrazitih vrlin delovnega in previdnega človeka. Govornik je zavrnil mišljenje tistih, ki ne marajo varčevati, češ da počasno razvrednotenje lire vsled inflacijskih gibanj odžira vrednost denarju, ter naglasil prav nasprotno, da edino z varčevanjem lahko preprečimo nadaljnje upadanje kupne moči domače valute. Poleg tega mora vsak kljub stalnemu napredovanju socialnih zaščit skrbeti za stara leta, in zato pomeni varčevanje tudi predpogoj za dosego splošne blagajne.

Dr. Iaut je nato povedal, da praznujejo italijanske hranilnice letos XI. teden italijanskih hranilnic in da so za to priložnost izbrale parolo «Varčevanje brani denarno stabilnost». V okviru praznovanj tega tedna so hranilnice posvetile tudi letos svojo skrb zlasti šolam kot zavodom, v katerih se vzgajajo mladi državljani. Tržaška hranilnica organizira v sodelovanju z osnovnimi šolami «razredne pobude», prek katerih vcepljajo mladini smisel in veselje do varčevanja. Dijakom, ki obiskujejo višje srednje šole, podeljuje hranilnica letne študijske štipendije po 400.000 lir. Take štipendije uživa danes na Tržaškem 59 dijakov in dijakinj, tako da znaša ustrezni strošek za hranilnico 23.600.000 lir. Od tega bo zavod izplačal letos vsoto 6,000.000 lir. V tej zvezi naj povemo, da je hranilnica za letošnje šolsko leto potrdila štipendijo v višini 400.000 lir tudi štirim dijakom, ki obiskujejo slovenske višje srednje šole, in sicer dijakinjam Nadji Legiša (trg. akademija), Sonji Milič (trg. akademija), Mileni Abram (znanstveni licej) in Petru Franzi (znanstveni licej).

Hranilnica podeljuje nadalje v okviru omenjenih pobud študijske štipendije tudi univerzitetnim študentom. Doslej je takšno štipendijo prejelo 32 slušateljev raznih fakultet, skupna vrednost štipendij pa je dosegla 14 milijonov lir. Za razne posege v prid domačim šolam so nadalje ustanovili pri hranilnici poseben denarni sklad, iz katerega se podeljujejo zlasti prispevki za nabavo raznih šolskih potrebščin in pa za uresničevanje raznih pobud socialnega značaja.

Predsednik Iaut je nato prešel na podeljevanje nagrad. Državno nagrado Združenja tržaških hranilnic za posebno zaslužne docente v višini 100.000 lir je prejel učitelj Francesco Maldera, kateremu je hranilnica pridala zlato kolajno. Zlato kolajno upravnega sveta Tržaške hranilnice je prejel docent Renato Massini, zlato kolajno hranilnice pa didaktični ravnatelj Ermanno Bortuzzo, ki odhaja letos v zasluženi pokoj.

Posebne študijske štipendije so prejeli dijaki M. Babici, S. Bolle, N. Canalaz, G. Crota, A. M. Debernardi, M. Gennari, Danilo Milkovič (ki je lani uspešno dovršil slovensko srednjo šolo na Opčinah) in W. Tommasi. Zlato kolajno združenja italijanskih hranilnic za sodelovanje pri referendumu o varčevanju, ki ga je svoj čas razpisala agenda «l'Amico», so prejeli učitelji D. Farina, L. Rudan in L. Dordolin, nagrado za sodelovanje na natečaju, ki ga je razpisala agenda «Casa Serena» so prejeli E. Batic, M. G. Panizzon, M. Papo Coco, E. Ricciotto in N. de Steinküh. Na koncu je dr. Iaut razdelil še nagrade razredom, ki so z največjim uspehom sodelovali pri tako imenovanih «razrednih pobudah». Tega tekmovanja se je na našem področju udeležilo 339 razredov; 28 razredov je prejelo za nagrado 8.000 lir vrednosti raznih šolskih potrebščin, v štirih primerih pa so prejela ustrezna didaktična ravnateljstva denarne nagrade po 25.000 lir. Med nagrajenimi šolami je tudi slovenska osnovna šola v Saležu, za katero je sprejel nagrado in diplomo ravnatelj g. Miroslav Tavčar. Posebno nagrado za uspeh v tem tekmovanju, ki jo je dalo na razpolago združenje italijanskih hranilnic v znesku 50.000 lir, pa je prejela italijanska osnovna šola v Rojanu.

Na koncu je spregovoril šolski skrbnik prof. Angioletti, ki je tudi naglasil pomen varčevanja kot pomembno sestavino splošne vzgoje zlasti mladega človeka, se zahvalil Tržaški hranilnici za njene številne posege na šolskem področju, ter pohvalil prizadevanja docentov in dijakov iz tržaške pokrajine. Sledila je prijetna zakuska.

Solidarnost KPI z miljskim županom

Prejeli smo tiskovno sporočilo KPI, v katerem se izraža iskrena in tovariška solidarnost pokrajinskega komiteja partije svojemu članu, miljskemu županu Gastoneju Millu, ki ga je tržaška prokura obsodila na plačilo globe 15 tisoč lir, ker je v volilni kampanji podpisal neko pismo za listo «Frausin», ki ji je načeloval.

V pismu je Millo pozival volivce KPI, naj prispevajo v njen volilni sklad.

Tiskovno sporočilo ugotavlja, da je bil Millo obsojen na podlagi fašističnega enotnega besedila, na katerega se je skliceval policijski funkcionar, ki ga je prijavil.

KPI ugotavlja, «kako hitro in natančno se nekateri policijski funkcionarji poslužujejo fašističnih zakonov v takih primerih, veliko manj pa spoštujejo ustavna določila. Tako — na primer — ni nič znanega, da bi kdo poskusil preprečiti sramotno fašistično farso ob priliki srečanja «arditov» v Trstu. Prav tako ni nič znanega, da bi kdo aktivno iskal skrunitelje partizanskih spomenikov in sedežev demokratičnih organizacij.

Pokrajinski komite KPI je zato, mimo solidarnosti z Millom, pozval k boju za odpravo fašističnih zakonov.

OB DNEVU PADLIH IN VSEH UMRLIH

Polaganje vencev na grobove padlih žrtev osvobodilnega boja

Vence bodo položili predstavniki ANPI in drugih sorodnih organizacij, SKGZ in gen. konzulata SFRJ v Trstu

Kot vsako leto v teh dneh bodo tudi letos organizacije bivših partizanskih borcev ANPI, političnih preganjancev in drugih antifašističnih organizacij, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, generalni konzulat SFRJ v Trstu in še druge skupine, položili vence na grobove in spomenike naših žrtev.

Predstavniki ANPI in drugih antifašističnih organizacij bodo polagali vence v nedeljo 1. novembra. Od 10. uri bodo položili prve vence v Ul. Ghega, v Ul. M. d'Azeglio, nato se bodo podali v spominski park pri Sv. Justu, od tam v Rižarno in nato na vojaško pokopališče, kjer bodo položili vence na grobnico borcev JLA in na grob sovjetskih vojakov. Z vojaškega pokopališča se bodo podali na glavno pokopališče pri Sv. Ani, kjer bodo položili vence na skupen grob žrtev nacifašizma,, nato pa se bo kolona avtomobilov odpravila v Zgonik, kjer bodo na svečan način položili venec na nedavno oskrunjeni spomenik partizanskim borcem in žrtvam nacizma v zgoniški občini.

Predstavniki Slovenske kulturno-gospodarske zveze bodo prav tako polagali vence v nedeljo dopoldne in sicer v Rižarni, pri Sv. Justu, v Ul. Ghega in Massimo d'Azeglio, na vojaškem pokopališču in na glavnem pokopališču, kjer jih bodo položili na skupni grob, na grob baziviških žrtev in na grob narodnega heroja Pinka Tomažiča.

Zbirališče in odhod posameznih skupin bo ob 10. uri iz veže poslopja v Ul. Montecchi 6, kjer naj se zberejo člani izvršnega odbora ob 9.30.

Predstavniki generalnega konzulata SFRJ v Trstu pa bodo začeli polagati vence že jutri, v soboto dopoldne. Prva skupina bo položila vence v Bazovici, Padričah, Gropadi, Trebčah, na Opčinah, v Barkovljah in v Doberdobu; druga skupina v Miljah, pri Domju, v Dolini, Boljuncu, Borštu, Ricmanjih, na Katinari, na Opčinah v Ul. Ghega ter v Rižarni; tretja skupina na Kontovelu, na Proseku, v Sv. Križu, v Saležu, Zgoniku, na Repentabru in v Velikem Repnu, četrta skupina pa v Šempolaju, Praprotu in v Tržiču.

V nedeljo pa bodo predstavniki gen. konzulata SFRJ položili vence na grobove jugoslovanskih internirancev v Viscu in Gonarsu, nato v Pevmi, Gorici in ob 12. uri na grobnico pripadnikov JLA na vojaškem pokopališču pri Sv. Ani.

Vabimo vse bivše borce, internirance, aktiviste NOB in vse, ki čutijo v sebi dolžnost hvaležnosti do naših žrtev v boju za svobodo, da se udeležijo teh svečanosti in se s svojo prisotnostjo poklonijo njihovemu spominu.

V FOYERJU BALKONA KULTURNEGA DOMA

Odprta razstava ob 40-letnici ustrelitve bazoviških junakov

Nagovor načelnika Odseka za zgodovino in etnografijo pri NŠK, Draga Pahorja

Odsek za zgodovino in etnografijo pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu je pripravil in včeraj popoldne ob 17. uri odprl v foyerju balkona Kulturnega doma razstavo ob 40-letnici ustrelitve bazoviških junakov. Gre v bistvu za razstavo, ki jo je Odsek uredil ob letošnji jubilejni bazoviški svečanosti v dvorani prosvetnega doma v Bazovici, le da je še izpopolnjena z nekaterimi dokumenti in da je zaradi razsežnejšega prostora bolj pregledno razvrščena na stenskih panojih.

V prisotnosti večjega števila obiskovalcev, med katerimi je bil tudi predstavnik jug. gen. konzulata, konzul V. Ćipović, ter nekateri predstavniki našega javnega življenja, je razstavo odprl načelnik Odseka za zgodovino in etnografijo tov. Drago Pahor, ki je dejal:

«S to razstavo nismo hoteli obujati sentimentalnih spominov pripadnikov takratne mladinske organizacije, temveč osvetliti vzroke bazoviške tragedije, njen odmev in posledice, njen delež v osveščanju primorskih Slovencev in širše demokratične javnosti, da je dozorela za preizkušnje, ki jih je morala prestati v drugi svetovni vojni.

Ta duh Bazovice živi v nas vse do danes in ker smo tudi to poudarili na naši razstavi, ne moremo reči, da je razstava izključno zgodovinska, kajti včerajšnji in današnji dan, ki ga oblikujemo sami, ne pripada še zgodovini.

Gre za boj za zmago idealov svobode, enakopravnosti in humanizma, ki se niso niti v svetu, niti tu pri nas uveljavili v svoji popolnosti. Res je, da je v razvoju proces zbliževanja in medsebojnega razumevanja med domačima narodoma na tem ozemlju; res pa je tudi, da je ta proces silno počasen in ne brez ovir in zastojev.

Napačna je misel, da bi mogla naša razstava škodovati temu pozitivnemu razvoju. Menimo, da je nasprotno ta razstava drobcen prispevek k odpravljanju ovir k razčiščevanju pojmov. Če nočemo, da nam bo politična preteklost breme v razvoju sožitja in humanih odnosov med sosednima narodoma, ne smemo molčati ob potvarjanju in pačenju resnice, ne moremo zakrivati negativnih dejstev preteklosti in žal tudi sedanjosti, ki bremenijo eno ali drugo stran.

Zgodovinsko resnico pa je treba iskati na obeh straneh. Generacija italijanskih zgodovinarjev, ki ji je bil pokojni profesor Schiffrer ne kak predhodnik, se osvobaja predsodkov do slovenske narodne skupnosti, ki jih je italijanska družba še polna. Prav zato je iskanje zgodovinske resnice teh znanstvenikov, ki žive in delajo v okolju zaverovanem v mite, težko in pogumno dejanje.

Današnji čas zahteva od vseh nas, da se odtržemo od čustvenih spominov ter sledimo idejam, ki se kot rdeča nit manifestirajo tudi skozi našo razstavo. Zgledujmo se v tem pri mladini, slovenski in italijanski, ki ji je v veliki večini nacionalistična in šovinistična miselnost tuja. Ne, nočemo zanikati nevarnosti, ki jo še predstavlja odkriti in zakrinkani fašizem, vendar trdno verujemo, da bo solidarnost, ki jo je senator Parri izrazil v svoji brzojavki ob proslavi štiridesetletnice Bazovice, našla sozvočje v vedno večjem številu pripadnikov italijanskega naroda.

In ko bo končno zmagala humana misel človečanskih odnosov med različnimi narodi, zaradi katerih so padli štirje junaki, takrat bodo do kraja izkoreninjeni vzroki, ki so dovedli do bazoviške tragedije.»

Razstava je razdeljena po časovnih poglavjih z naslovi, ki ta poglavja vsebinsko označujejo. Prvi panoji odnoso dokumenti na njih nas seznanjajo s fašističnim napadom na naš jezik, na naše kulturne in gospodarske ustanove, na požige. «Hoteli so nas uničiti», piše nad njimi, toda nasilje je rodilo odpor. Nastajati so začela *mladinska društva* in v njih vsestranska dejavnost, ki je imela izrazito narodnoobrambni značaj. Iz teh društev se je prva *dvignila udarna* pest in Borba je bila njen glasnik. Gesla so se sprevrgla v dejanja, goreti so začele potujčevalnice, pokati so začele bombe, slovenski antifašisti so se povezovali z italijanskimi. Fašizem je tedaj prešel v najbolj krvavo protiofenzivo. *«Morali so pasti, ker so branili življenje svojega naroda...»* piše nad panoji, ki dokumentirajo Gortanovo smrt in smrt bazoviških junakov. Za te in še druge fašistične zločine je preko demokratičnega tiska zvedel ves svobodoljubni svet, doma pa je tlela iskra pod pepelom in se razplamtela v vsenarodni boj z narodnoosvobodilnim gibanjem. *Maščevalci Bazovice* so prijeli za orožje. *Bazoviška brigada* je bila junaški boj. Razstavljene slike njenih padlih borcev pričajo o žrtvah za našo svobodo, druge, ki jim sledijo, pa dokumentirajo povojne bazoviške proslave.

Zadnji dokumenti o Bazovici so fotografije oskrunjenega spomenika po (še vedno nekaznovanih) fašističnih skrunilcih in pa misel iz govora pok. velikega tržaškega antifašista dr. Bruna Pincherla na eni zadnjih bazoviških proslav, ki zvenijo kot oporoka Slovencem in Italijanom, da moramo biti združeni proti fašizmu za bratstvo med narodi, za mir v prihodnosti, za socialno pravičnost in svobodo vseh.

Nekaj nasvetov ob tednu boja proti raku

Prvega novembra se začne «teden proti raku», ki je že 20. teden te vrste v Trstu. V zvezi s tem opozarja italijanska zveza za borbo proti raku, da so nove tvorbe ozdravljive, in sicer toliko laže, kolikor prej se odkrijejo. Takojšnja diagnoza novih tvorb je odvisna od nas samih, če se damo pregledati vsaj enkrat na leto. Sodobna znanost teži vedno bolj k preventivni medicini. Zato pojdimo na zdravniški pregled, tudi če se dobro počutimo. Ko bomo prebrodili psihozo prvega pregleda, bomo živeli bolj mirno in kasneje bomo mnogo lažji na nove preglede k zdravniku.

SINOČI NA OBČNEM ZBORU

Prosvetno društvo v Škednju poimenovano po Ivanu Grbcu

Za novega predsednika društva je bil izvoljen Sergij Cerkvenič

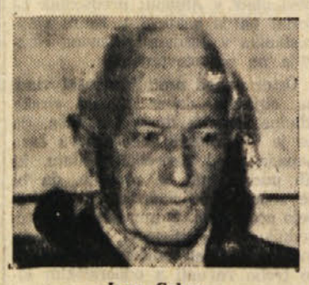

Ivan Grbec

Z navdušenim ploskanjem članov, zbranih na rednem občnem zboru prosvetnega društva Škedenj, ki je bil sinoči v domači društveni dvorani, so ob 25-letnici delovanja društvo poimenovali po uglednem rojaku, učitelju, skladatelju in pedagogu Ivanu Grbcu.

Prisotno občinstvo, med katerim, žal, ni bilo niti enega mladinca, je pozdravil dosedanji predsednik društva Angel Žerjal, nakar sta pozdravila občni zbor predsednik P.D. «I. Cankar» Mario Magajna, predstavnica SPZ Nadja Križčak, predsednik SKGZ Gorazd Vesel pa je poslal pismene čestitke. Spregovoril je nato Drago Pahor, ki se je z zapisnikom v roki spomnil na prvi ustanovni zbor škedenjskega prosvetnega društva v avgustu 1945, ki ni bil običajni suhoparni sestanek članov, pač pa prava množična manifestacija. Pahor je nato dejal, da je po tem ustanovnem zboru kulturno življenje pričelo vreti kot še nikoli, dokler ni znani spor leta 1948 zelo hudo in v marsičem še zdaj vidno prizadejal velik udarec prosvetnemu kulturnemu življenju v tem mestnem predelu. Ta škoda pa še zdaj ni docela popravljena, kajti marsikdo še danes ne razume narodnostnega problema in si napačno razlaga internacionalizem. V ta namen, je nadaljeval Drago Pahor, pa je bilo naše društvo menda edino v vsem zamejstvu, ki je svoj prvi ustanovni občni zbor priredilo skupno z Italijani in to v dogovoru po ustanovitvi dveh avtonomnih društev s skupnim odborom. V svojem uvodnem poročilu je nato Pahor omenil žalostni pojav, da je odrasla škedenjska mladina izgubljena, vendar pa moramo prav zato napeti vse moči, da jo spet vpeljemo v društveno življenje.

Tajniško poročilo je nato prebrala Mira Šuman, ki je omenila pomembnejše prireditve, ki jih je društvo priredilo v zadnjih dveh letih. Sledili sta še poročili blagajnika Franka Volka in revizorja dr. Draga Dolgana.

Po sprejetju sklepa po poimenovanju društva po pokojnem glasbeniku Ivanu Grbcu, so sledile volitve. V nov odbor so bili, s sledečimi funkcijami, izvoljeni naslednji člani: predsednik Sergij Cerkvenič, podpredsednica Mirka Šuman, tajnica prof. Emilija Karmen Renko, pomočnica tajnice Devana Černic, blagajnik Franko Volk, odborniki Angel Žerjal, Anton Gregorič, Emil Furlan, Marta Volk, Adalgisa Bjekar, Marija Novel, revizorja pa dr. Drago Dolgan in Drago Pahor.

Razglasitev imen izvoljenih obrtnikov

V rdeči dvorani trgovinske zbornice bo danes dopoldne kakor najavljeno slovesna razglasitev imen obrtnikov, ki so bili na nedeljskih volitvah izbrani za pokrajinski odbor za obrtništvo. Na ustrezni javni seji, ki bo ob 10. uri, bodo člani volilnega odbora na podlagi člena 20 deželnega zakona štev. 6 z dne 24. februarja 1970 uradno objavili tudi izid volitev v vseh 17 okrožjih tržaške pokrajine.

Pri prometni nesreči hudo ranjen Marokanec

Sinoči, malo pred 23. uro se je pripetila na Sprehajališču sv. Andreja huda prometna nesreča, katere žrtev je postal maroški državljan Mohamed Gharras iz Casablance, katerega so zaradi udarca po čelu, rane nad desnim očesom in predsmrtne nezavesti kot posledice hudega udarca v glavo, sprejeli s pridržano prognozo na nevrokirurškem oddelku.

Agenti prometne policije, ki so raziskali vzroke nesreče, so pojasnili, da je Gharrasa podrl na tla z alfa romeo tržaške registracije 24-letni Mario Rosati iz Ul. D'Alviano.

Med vožnjo s filobusom proge 10 je hotela včeraj sredi popoldneva 61-letna upokojenka Pierina Ambrosi por. Cigovin iz Ul. Campanelle zamenjati sedež prav v trenutku, ko je vozilo zavozilo naprej. To je presenetilo žensko, ki je izgubila ravnotežje in nerodno padla na tla, pri čemer se je precej potolkla po glavi in obrazu. V bolnišnici, kamor se je odpravila z rešilnim avtom, so jo s prognozo okrevanja v 10 dneh sprejeli na nevrokirurškem oddelku.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)
All'Angelo d'Oro, Goldonijev trg 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Luc. cl. Ul. Ginnastica 44; Miani, Miramarski drevored 117 (Barkovlje).

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

V soboto, 31. oktobra ob 21. uri in v nedeljo, 1. nov. ob 17. uri
GOSTOVANJE OPERE NARODNEGA KAZALIŠČA «IVAN ZAJC» Z REKE

IVAN ZAJC

Nikola Šubić Zrinjski

opera v treh dejanjih (7 slik)

Po drami: TEODORA KÖRNERA
Libreto napisal: HUGO BADALIČ
Režiser: VLADIMIR RUŽDJAK
Scenograf: A. AUGUŠTINČIČ
Kostumograf: LJ. WAGNER
Dirigent: VLADIMIR BENIČ

ABONENTI SG IMAJO 50% POPUSTA

Prodaja vstopnic od četrtka, 29. t. m. dalje od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; v nedeljo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije na telefonu 734-265.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi na otvoritveno predavanje letošnje sezone, ki ga bo imel

inž. PAVLE SEGULA

referent za tuja gorstva pri Planinski zvezi Slovenije, o temi:

ODPRAVA V PAMIR 69 — PIK LENIN

Predavanje, ki bo danes, 30. oktobra ob 20.30, v mali dvorani **Kulturnega doma**, bo spremljalo lepo število barvnih diapozitivov.

V KULTURNEM DOMU je odprta

SPOMINSKA RAZSTAVA OB ŠTIRIDESETLETNICI USTRELITVE BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Razstava ostane odprta do 22. novembra t. l. vsak delavnik razen sobote od 18. do 20. ure.

Gledališča

VERDI

Ravnateljstvo gledališča Verdi obvešča abonente reda A in B na operno sezono 1970-71, da lahko prevzamejo svoje abonmajske izkaznice pri blagajni gledališča.

Obenem blagajna gledališča (tel. 23988) še vedno sprejema prošnje za nove abonmaje.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes zvečer ob 20.30 sedma predstava komedije «La Maldobrie» Camerinterija in Faragune, s katero se je začela sezona 1970-71 Teatra Stabile in ki je doslej zabeležila rekordni obisk gledalcev. Predstave se bodo nadaljevale do 8. novembra.

Za «Le Maldobrie» in za preostalih sedem abonmajskih predstav so pri blagajni v pasaži Protti še vedno na razpolago posebne izkaznice, ki omogočajo abonentom dodatni popust na vse predstave «extra sezone» na sporedu v Politeama.

Kino

Nazionale 14.30 «Waterloo», Rod Steiger, Cristopher Plummer, Orson Welles. Technicolor. Panavision.
Eden 16.00 «Le piacevoli esperienze di una giovane cameriera», Ulla Jacobson, Daniel Gelin. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 15.30 «Il presidente», Alberto Sordi, Margherita Lizzano. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Arriva Charlie Brown». Technicolor.
Excelsior 15.00 «Borsalino», Alain Delon, Jean-Paul Belmondo. Technicolor.
Ritz 15.30 «Strogoff», John Phillip Law, Mimsy Farmer, Hiran Keller. Technicolor.
Alabarda 16.30 «Angeli della violenza», T. Stern, J. Slate. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Isabella duchessa dei diavoli», Technicolor, Brigitte Skay. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16.30 «La prima volta». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «Airport», Burt Lancaster, Dean Martin. Technicolor.
Capitol 16.00 «Chisum», John Wayne. Technicolor.
Moderno 16.00 «Ultimo domicilio conosciuto», Lino Ventura, Marlene Jobert. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Metello», Massimo Ranieri, Lucia Bose. Technicolor.
Impero 16.30 «I girasoli», S. Loren, M. Mastroianni. Technicolor.
Ideale 16.00 «Atragon», Tahashima. Technicolor.
Astra 16.30 «Fango verde». Technicolor.
Abbazia 16.00 «Sette sporche canagne», T. Hunter. Technicolor.

MILJE

Verdi 17.00 «Tre superman a Tokio», D. Martin, G. Gordon, W. Neyland. Technicolor.

7. NOVEMBRA 1970 V KULTURNEM DOMU

violinist
Dejan Bravničar z orkestrom Glasbene matice

SPDT priredi v dneh 3. in 4. novembra avtobusni izlet po Dolenjski vzdolž reke Krke do Čateških Toplic, kjer je možnost kopanja v bazenu. Naslednji dan obisk Titove rojstne hiše v Kumrovcu. Cena: 6.300 lir (člani), 6.800 lir (nečlani). V ceni je vključena vožnja, večerja, prenočišče in zajtrk (v Čateških Toplicah). Vpisovanje v Ul. Geppa 9, tel. 31-119 do vključno 28. oktobra.

SPDT vabi udeležence izleta na Dolenjsko naj poravnajo plačilo izleta do sobote. Odhod bo v torek, 3. novembra, ob 6.30 z začetka Ulice Fabio Severo.

Redni učiteljski natečaj

Na sestanku s šolskim skrbnikom preteklega oktobra so zastopniki sindikata slovenske šole iz Trsta prikazali šolskemu skrbniku potrebo, da bi prišlo že letos do razpisa rednega učiteljskega natečaja za slovenske osnove šole, ne glede na število razpisanih mest.

Te dni je sindikat prejel okrožnico šolskega skrbništva, s katero ta razpisuje natečaj za eno stalno učiteljsko mesto na slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem.

Natečaja se lahko udeležijo le učitelji slovenske narodnosti. Rok za predložitev prošenj zapade ne preklicno 28. novembra ob 14. uri. Na tajništvu sindikata si morebitni natečajniki lahko ogledajo okrožnico in dobijo potrebna pojasnila.

Članski sestanek Sindikata slov. šole

V petek 6. novembra ob 17. uri bo članski sestanek sindikata slovenske šole v Trstu v Gregorčičevi dvorani v Ul'ci Geppa 9.

Na dnevnem redu bo med drugim tudi poročilo o manifestaciji v Rimu. Zaradi važnosti sestanka vabi tajništvo člane, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 30. oktobra
SONJA
Sonce vzide ob 6.41 in zatone ob 16.59 — Dolžina dneva 10.15 — Luna vzide ob 6.59 in zatone ob 16.33.

Jutri, SOBOTA, 31. oktobra
BOLFENK

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 15,4, najnižja 11,4, ob 19. uri 13,4 stopinje, zračni tlak 1028,2 rahlo narašča, veter 4 km na uro severozahodnik, nebo 7/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 16,1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. oktobra 1970 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

Umrli so: 47-letna Marija Božič por. Rovtar, 74-letni Giuseppe Parovel, 82-letni Silvio Curto, 71-letna Maria Vezzoni vd. Virneri, 57-letna Natalia Goruppi, 81-letni Francesco Balbi, 76-letni Tobia Bulfon, 82-letna Rosa Singer vd. Foà.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19.30 do 8.30)
Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2; Al Gemelli, Ul. Zorutti 19-c.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - Ulica F. Filzi št. 10
Tel. 38101/38045
opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaj

Ameriški dolar	619,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1480,—
Švic. frank	142,—
Franc. frank	110,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	170,—
Avst. šiling	23,60
Dinar	42,50

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Franka Kodriča daruje Marija Bernetič 2.000 lir za šolo - spomenik NOB v Col-nem.

V počastitev spomina pok. Franka Kodriča daruje J. Bizjak 1.000 lir za Glasbeno matico.

SEJA O DEŽELNEM OBRAČUNU IN PRORAČUNU

Izločitev pasivnih ostankov iz finančnih let 1964 in 1965

Prva razširjena komisija deželnega sveta je predvčerajšnjim odobrila zakonska osnutka o obračunu za leto 1969 in proračunu za leto 1971. Včeraj smo v zvezi s to odobritvijo poročali o govorih razni svetovalcev, danes pa povzamemo na kratko odgovore poročevalcev in odbornika za finance.

Poročevalec o obračunu Ginaldi je v svojem odgovoru obravnaval vprašanje pasivnih ostankov. Rekel je, da bi lahko te ostanke skrčili samo, če bi že takoj v prvi fazi finansirali načrte za razna dela in bi šele kasneje finansirali tudi dela sama. Drug način, da bi čimprej začeli z deli in porabili takoj denar, bi bil ta, da bi prevzeli nase odgovornost za določene stvari tudi nižji deželni funkcionarji. Svoj govor je končal z zahtevo, naj bi deželni svet čimprej odobril zakonski osnutek v prid civilnim invalidom.

Poročevalec o proračunu Mizzau je dejal, da se polagoma ustvarja ravnovesje med deželno in državno zakonodajno dejavnostjo, zaradi česar so zelo uspešni sedanji deželni posegi v gospodarstvu. Po njegovem mnenju mora namreč javna uprava vedno poseči vmes, ko prihaja do gospodarske krize. Kar se tiče deželne akcije na področjih, ki pripadejo državi, je dežela včasih posegla vmes samo zato, da bi pospeševala razvoj. Obravnaval je tudi vprašanje posojil, državne industrije ter odhajanja kmetov v mesta in v industrijo sploh. Kar se tiče posojil, je Mizzau dejal, da bi bilo nesmiselno, da bi jih dežela najemala ali dajala, ker je toliko pasivnih ostankov. Glede državne industrije pa je dejal, da je dežela storila vse, da bi privabila k nam podjetja z državno udeležbo.

Odbornik za finance Tripani je dejal, da bodo upoštevali vse pripombe, ki so jih dali svetovalci v razpravi. Tako se bo razprava zrcalila že v proračunu. Rekel je, da vsebuje proračun številne novosti

Poudaril je, da je deželna uprava namenila v socialne namene 23 odstotkov proračuna, če pa se upoštevajo tudi investicije v šolstvo, v gradnjo stanovanj itd., doseženo 41 odstotkov. Ko je govoril o dohodkih, je dejal, da so podlaga deželne avtonomije, ki jo bo deželni odbor vedno branil. Zaradi tega je treba zagotoviti dinamiko dohodkov v odnosu do novih predlogov glede davčne reforme. Kar se tiče pasivnih ostankov, je odbornik dodal, da je treba temu vprašanju pazljivo slediti, vendar pa je treba ta pojav upoštevati na daljše razdobje. Na vsak način so pasivni ostanki iz let 1964 in 1965 končno izločeni in sedaj upajo, da se bo to zgodilo v kratkem tudi glede ostankov iz leta 1966.

DANES SEJA OBČINSKEGA SVETA V NABREŽINI

Predloženi proračun za leto 1971 predvideva 359.348.400 lir izdatkov

Poleg državnega prispevka potrebna tudi posojila za kritje primanjkljaja - Največji dohodki od trošarine

Kakor smo že poročali, je občinski svet v Nabrežini na svoji seji v torek začel razpravljati o občinskem proračunu za leto 1971. Občinski svet se bo spet sestal danes. Vse kaže, da podrobne diskusije o proračunu ne bo, pač pa se bodo oglasili zastopniki svetovalskih skupin in bodo dali krajše ali daljše glasovalne izjave. Gre namreč za prvi proračun nove občinske uprave, ki je imela hude porodne krče, in zato bo vsaka stranka, ki je zastopana v občinskem svetu, hotela poudariti svoja stališča.

Občinski svet v Nabrežini ima 20 članov, po zadnjih upravnih volitvah ima KD 8 mest, KPI 6, Slovenska skupnost 3, PSI in PSU 1. Župan je dr. Dragomir Legiša (Slovenska skupnost), v občinski upravi pa so 3 demokristjanski odborniki in 1 namestnik, 1 socialistični odbornik in 1 namestnik Slovenske skupnosti.

Občinski proračun za leto 1971, ki ga predlaga občinska uprava, predvideva skupno 359,348.400 lir izdatkov, (med temi je rezervni sklad za ureditev plač uslužbencem). Primanjkljaj naj bi krili z državnim prispevkom (20 milijonov lir), s posojilom za izenačenje proračuna (34.730.000 lir), s posojilom za ureditev plač uslužbencem (58 milijonov) in s posojilom za javna dela (23,200.000 lir). Poleg državnega prispevka bi torej morali najeti skupno 115.930.000 lir posojila za kritje primanjkljaja, za javna dela in za rezervni sklad za ureditev plač uslužbencem.

Največji dohodek ima občina od trošarinskega davka (za prihodnje leto predvidevajo 80 milijonov lir). Druge večje postavke med dohodki so: družinski davek (26 milijonov), davek od industrije, obrti in trgovine (40 milijonov), davek na povišano vrednost zemljišč (8 milijonov), soudeležba pri dohodkih IGE (9.848.600), najemnina od občinskih kamnolomov (3.479.800) itd.

Glavni izdatki so: plače stalnemu osebju (34.458.526), plače stalnemu osebju (cestarji itd. 16.671.886), prispevek za tetnični konzorcij (8 milijonov 310.000), za trošarinski konzorcij (9.260.000), plače mestnim redarjem in poljskemu čuvaju (6 milijonov 759), plače stalnemu osebju otroških vrtcev (28.942.062), plače nestalnemu osebju otroških vrtcev (8.244.449), razni izdatki za otroške vrtce (7 milijonov), plače stalnemu osebju osnovnih šol (12 milijonov 255.673), plače nestalnemu osebju osnovnih šol (6.943.877), razni izdatki za osnovne šole (8 milijonov), razni izdatki za srednje šole (3 milijone), prispevek za živinozdravniški konzorcij (3,5 mil.), izdatki za javno razsvetljavo (7 milijonov 750.000), prispevek kraškemu vodovodu (3.660.000), plače stalnemu osebju smetarske službe (13 milijonov 562.512), razni izdatki za smetarsko službo (4 950.000), prispevek za zdravniški konzorcij (3 milijone 400.000), izdatki za revne nesposobne za delo (4 mil.), prispevek za vinsko razstavo (800.000), za razširitev šolskih stavb in naprav (13 milijonov 500.000), za spremembo regulacijskega načrta (5 milijonov), za gradnjo ceste na «Kohišče» (4,2 milijona) itd.

V Šempolaj pride nov župnik

Nekatere spremembe v farah goriške nadškofije

Nadškofijska kurija v Gorici je te dni izdala odloke o nekaterih imenovanjih in premestitvah na slovenskih farah. Med drugimi je prestavljen župnik *Mirko Mazora* iz Šempolaja v Podgoro. Kakor je znano, devinsko - nabrežinska občina spada pod goriško nadškofijo. V Šempolaj pride župnik iz Gaberij *Stanko Žerjal*.

Župnik *Bernard Spacapan* gre iz Podgore v Jamlje, župnik *Dragotin Butkovič* iz župnije Rupa - Peč v Gabrje in Vrh, v Pevmo pride dosedanji šentmavrski župnik Stanko Premrl, šentmavrsko župnijo pa bo opravljal njegov brat prof. Rafko Premrl, v župnijo Rupa - Peč pa bo prišel gosp. Marijan Komjanc.

Nerodna padca priletnih žensk

Že navsezgodaj zjutraj so morali sprejeti s prognozo okrevanja v 8 dneh na nevrokirurškem oddelku 83-letno upokojenko Luigio Gherbez iz Ul. Mazzini 46, kateri so ugotovili rano s podplutbo na desni strani čela. Gherbezova, ki se je zatekla v bolnišnico z rešilnim avtom, je povedala, da je malo prej med hojo po stopnišču hiše, v kateri stanuje, zdrsnila in nerodno padla.

Žrtev nerodnega padca v stanovanju je bila včeraj proti večeru tudi 78-letna Epifania Francesconi vd. Verucchi iz Ul. Lorenzentti 2. Ker si je priletna ženska pri padcu verjetno zlomila stegnenico leve noge, se je zatekla z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so jo s prognozo okrevanja v 90 dneh sprejeli na ortopedskem oddelku.

Trčenje ciao - fiat 600

Nekaj minut pred 18. uro so s prognozo okrevanja v 7 dneh sprejeli na nevrokirurškem oddelku 14-letno dijakinjo Patrizio Gianfre iz Ul. Franca. Agenti cestne policije so povedali, da je Gianfretova vozila s ciaom po Ul. C. Marzio, ko ji je presekal pot s fiatom 600 reške registracije 24-letni Danijel Sike z Reke.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

UKRADEL JE AVTOMOBIL IN POVZROČIL NESREČO

Jugoslovana so sodniki spoznali za krivega in ga obsodili na 2 leti zapora

Pred tržakim kazenskim sodiščem (preds. Ligabue, tož. Borracetti, zapis. Corrado) se je včeraj moral zagovarjati 22-letni Smail Duratović iz Ceraličev, z začasnim bivališčem v Trstu, Ul. Boegan 6, bila je bil obtožen tatvine avtomobila.

Dne 3. avgusta letos, nekaj po 2. uri ponoči, je avtomobilska patrulja agentov letečega oddelka kvestature pod vodstvom podčastnika Bajih je na križišču s Korzom Cavour presenetil močan tresk. Bil je fiat 600, ki je izsiljeval prednost mercedesu z milansko registracijo, last 49-letnega Pinta Zanettija iz Vittoria Veneta, in tako treščil vanj. Da so privozili spet do križišča, kjer sta trčili vozili, so agenti, ki so vozili po enosmerni ulici, morali zaobrniti na Korzo Cavour. Prevozili so kakih 50 metrov, ko so opazili na pločniku mlajšega človeka, ki je pospešil korak in se skril pod platneno streho tovornjaka s prikolico, ki je bil ustavljen pred avtobusno postajo pri Trgu Liberta. Agenti so mladeniča dohiteli in ga po krajšem obotavljanju venčarje izvlekli izpod tovornjaka. Po pregledu dokumentov so ga identificirali za Smaila Duratovića, ki je ukradel avto fiat 600, last 61-letnega Bruna Zoffa iz Drevoreda XX. septembra 18, nekaj minut pozneje pa z istim vozilom povzročil prometno nesrečo.

Duratović je sprva, v trenutku šoka aretacije, sicer priznal, da je ukradel vozilo, pozneje pa si je izmislil precej čudno zgodbico. Povedal je, da je okrog 1.30 srečal na Goldonijevem trgu neznanca, ki mu je za 10 tisoč lir posodil avto za tri ure.

Na izrecno vprašanje agentov, zakaj se je skril v tovornjak, pa je dejal, da se jih je zbal, ker ni imel vozniškega dovoljenja, pač pa samo začasno potrdilo za začetnike, ki mu ga je izdala avtošola Mambrini.

Na včerajšnji razpravi so Jugoslovana sodili v odsotnosti. Javni tožilec dr. Borracetti je predlagal zanj 2 leti zapora in 200 tisoč lir denarne kazni, branilec odv. Kostoris pa v prvi vrsti oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, v drugi, podrejeni stopnji pa najnižjo kazen.

Sodniki so skoraj v celoti sprejeli tožilčev predlog, saj so ga obsodili na 2 leti zapora in 60 tisoč lir denarne kazni.

OB MEDNARODNEM DNEVU VARČEVANJA

Mestna hranilnica bo jutri razdelila nagrade in odlikovanja

Tudi Kmečka banka je podelila učencem slovenskih šol zvezke in druga učila - Hranilne knjižice za novorojenčke in novoporočence

Jutri 31. oktobra bomo tudi na Goriškem proslavili «dan varčevanja» z raznimi pobudami za okrepitev varčevanja med prebivalstvom, dobro vedoč, da je štednja osnova za gospodarski napredek.

Mestna hranilnica v Gorici bo imeli na svojem glavnem sedežu v Gorici jutri posebno svečanost ob prisotnosti šolskih in drugih oblasti ter vodstva te ustanove. Ob tej priliki bodo podelili nagrado državne zveze hranilnic v znesku 100 tisoč lir osnovnošolski učiteljici Ani Penso roj. Toso, ki je stopila lani v zasluženi pokoj. Do leta 1948 je ta učiteljica službovala največ po raznih krajih goriške pokrajine, ki so sedaj na jugoslovanski strani in je začela svoje službovanje pri Sv. Ožboltu nad Grahovim.

Drugo in tretje šolsko okrožje v Gorici bodo ob tej priliki prejeli nagrado kot zmagovalci pri tekmovanju med razredi. Prejeli bodo kupone za nakup učnega materiala. Drugo okrožje je izbralo prenosni televizor, tretje pa meteorološko hišico z vsemi potrebnimi pripravami, barometer higrometer, termometer, pluviometer in anemoskop. Tudi druga šolska okrožja, ki so se udeležila tekmovanja, bodo prejela ustrezne nagrade v učilih.

Med drugimi pobudami mestne hranilnice naj omenimo še izročitev posebne hranilne knjižice za vse novorojenčke, ki se bodo rodili jutri, 31. oktobra na Goriškem. Novoporočenci iz Gradeža in Tržiča pa, ki se bodo poročili v tednu varčevanja od 25. do 31. t.m. pa bodo izročili hranilno knjižico s po 25.000 lirami vloge.

Tudi Kmečka banka v Gorici, ki je kot druga leta tudi letos določila v svojem proračunu poseben sklad za učence in dijake slovenskih šol, je izročila za to priliko ravnatelju slovenskih osnovnih šol dr. Brešanu večjo količino zvezkov za potrebe slovenskih osnovnih šol. Z ravnateljstvom so se dogovorili tudi za pomoč v drugih šolskih potrebščinah, čim in kadar jim bo ravnateljstvo sporočilo potrebe teh šol.

Dodamo naj še, da bo mestna hranilnica jutri odlikovala z zlato kolajno še dva učitelja in sicer Danteja Paulina in Petra Lovrovicha za njune zasluge pri izvrševanju njihov službe.

Urnik trgovin za praznike

Za praznike vseh svetnikov in mrtvih bo veljal za trgovine na Goriškem naslednji urnik:

V soboto 31. t. m.: mesnice bodo odprte tudi popoldne od 16. do 20. ure. Pekarne bodo napekle kruh tudi za naslednji dan.

V nedeljo 1. novembra: vse trgovine bodo ves dan zaprte, z izjemo cvetličarn, ki bodo odprte od 8. do 13. ure.

V torek 3. 11.: mesnice bodo odprte tudi popoldne od 16. do 20. ure.

V sredo 4. 11.: vse trgovine bodo zaprte, z izjemo pekarn in mlekarn, ki bodo prodajale kruh in mleko od 8. do 13. ure.

Zapora trgovin v tednu od 1. do 7. novembra ni obvezna.

Šolske počitnice za praznike

Ob priliki praznika vseh mrtvih in državnega praznika 4. novembra je v okviru dveh dni, ki jih ima šolski skrbnik na razpolago za določitev prostega dne na šolah določil, da v torek 3. novembra ne bo poukah na šolah na Goriškem. Tako bodo imeli učenci in dijaki počitnice od 1. do vključno 4. novembra.

ŠPORTNIK IGOR KOMEL OB OTVORITVI IGRIŠČA

«Tu bo sedaj rasla kvaliteta naših ekip in z njo tudi tradicija naše odbojke»

V sredo zvečer so svečano otvorili razsvetljeno igrišče za odbojko Pozdravni govori ravnatelja Dijaškega doma Košute in preds. športnega združenja «Dom» Waltritscha - Pozdrav preds. SKGZ Gorazda Vesela

«Mladinci! Sedaj imamo tudi mi, kar smo si želeli. Sedaj nas ne bo več prekinjal večerni mrak, ker bo tudi pri nas razsvetljava na igrišču, kjer bomo igrali. Tu bo sedaj lahko rasla kvaliteta naše odbojke. Kar pa bo najvažnejše, uživali bomo svež večerni zrak, kar bo koristno za naše zdravje.»

«Večerne tekme bomo igrali doma, na našem igrišču, pred našim občinstvom, ki vedno z zanimanjem prisostvuje našim nastopom in navdušuje domačo ekipo. Tu bo tudi zbirališče slovenske zamejske mladine, tu se bo spoznavala, spoprijateljevala in kovala skupne načrte. Naš cilj je tudi, privabljati v našo sredo nove obraze, nove mladince, ki bodo dobrodošli.»

S temi besedami je v sredo zvečer pozdravil goste in številne mladenke ter mladeniče Igor Komel, eden med najboljšimi atleti športnega združenja «DOM», ki je pričelo uspešno delovati med slovensko mladino v mestu.

Pred njegovim govorom sta dva mladinca, Darja Prinčič in Robert Pahor, oblečena v športne kroje goriškega «Doma», prerezala trak in močni žarometi so osvetlili moderno odbojkarsko igrišče na dvorišču Dijaškega doma na Svetogorski cesti v Gorici.

Igrišče je v Dijaškem domu, vendar je njegova uprava dovolila, da ga bo lahko nemoteno uporabljalo športno združenje «Dom» za svoji žensko in moško odbojkarsko ekipo. Igrišče pa bo na razpolago tudi športnikom drugih društev. Seveda bodo na njem, kot doslej, igrali tudi gojenci dijaškega doma.

Občinstvu, med katerim smo opazili predstavnike raznih slovenskih športnih društev z Goriškega in Tržaškega, podpredsednika Slovenske prosvetne zveze Saverija Rožiča, tajnika SKGZ dr. Mirka Primožiča, občinsko svetovalko Vilmo Brajnik - Corva in številne druge, je pozdravil ravnatelj dijaškega doma Mundi Košuta. V kratkih besedah je povedal vzroke, ki so privedli upravo dijaškega doma, da je uredila osvetlitev igrišča, ki je na razpolago vsej slovenski mladini na Goriškem.

Za njim je spregovoril predsednik športnega združenja «Dom» Marko Waltritsch, ki je poudaril važnost športnega udejstvovanja med slovensko mladino v zamejstvu, orisal na kratko delovanje «Doma» v svojih raznih ekipah, povedal, da se ekipe tega združenja trenutno vadijo v nekaterih šolskih telovadnicah v mestu, v spomladanskih in poletnih mesecih pa bodo lahko uporabljale v večernih urah lepo razsvetljeno igrišče. V svojem govoru se je Waltritsch dotaknil tudi važnosti povezovanja med mestnimi in vaškimi športniki ter pri tem omenil zelo uspeli tek ob 25-letnici osvoboditve letošnjega 1. maja po vseh krajih na Goriškem, kjer prebivajo Slovenci.

Predsednik športnega združenja «Dom» je nato prečital pozdrave delegata CONI za Goriško cav. Breganta in predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze Gorazda Vesela. V Veselovem pismu je med drugim rečeno:

«Vedite, da sem v duhu z vami in sem skupno z vami prepričan, da je potrebno temu prvemu koraku pristaviti še druge, da bi bili tudi v pogledu materialne izgradnje športnih objektov tako učinkoviti, kot v zadnjem času postajamo učinkoviti v športnem delovanju. Ta veliki športni val med slovensko mladino tako na Tržaškem kakor tudi na Goriškem je za našo narodno obrambno delo neprecenljive vrednosti ter nam zastavlja nove naloge tudi na področju iskanja novih kadrov za organizacijsko in tehnično vodenje te dejavnosti, ki je mladini tako blizu.»

Po govorih so se goriški in doberdobski športniki zgrnili na igrišče, kjer so odigrali, kot smo že poročali, dve prijateljski tekmi.

VESTI IZ ŠTANDREŽA

Jutri zvečer predavanje o znani Aragonitni jami

Predaval bo Slavko Rebec - Šahovska simultanka

Ob svojem času smo pisali, da je prosvetno društvo «O. Župančič» v Štandrežu ustanovilo tudi filmski odsek v okviru katerega se bodo lahko posvetili tej panogi tisti, ki imajo veselje do fotografije in filmanja.

Vodstvo odseka je v zadnjem času poskrbelo za nabavo nekaterih potrebnih pripomočkov in materiala, ki je bil nujno potreben za delovanje odseka. Določili so tudi, da bodo imeli sestanke članov vsako soboto ob 20.30 na sedežu. Prvi tak sestanek je bil preteklo soboto in ob tej priliki so vrteli dva lastna kratkometražna filma ter neko komično risanko.

Za jutri ob 20.30 pa imajo na programu zanimivo predavanje z jamarskega področja. Predsednik jamarskega odseka pri Slovenskem planinskem društvu Slavko Rebec bo predaval o znameniti Aragonitni jami na Ravnah pri Cerknem, o kateri se je pred nekaj leti mnogo pisalo. V soboto, 7. novembra pa bodo vrteli film «Kaplan Martin Čedermac», ki je povzet po znani istoimenski povesti pokojnega Franceta Bevka.

Kot smo že pisali, bodo tudi mladi šahisti v Štandrežu imeli jutri popoldne običajno sobotno vežbanje. Tokrat bo še bolj zanimivo, ker je na programu simultanka na 25 deskah z goriškim mojstrom Perinijem.

Delovanje protijetičnega konzorcija v Gorici

Na sedežu pokrajinske uprave v Gorici se je sestal upravni odbor pokrajinskega protijetničnega konzorcija. Sejo je vodil predsednik dr. Chientaroli, ob prisotnosti pokrajinskega zdravnika dr. Montagne, sanitarnega ravnatelja goriške splošne bolnišnice dr. Oria in drugih prestavnikov. Dr. Chientaroli je ob tej priliki pozdravil dr. Oria, ki je novi član tega odbora in mu želel uspešno delo.

Glavni predmet seje je bil proračun konzorcija za leto 1971, ki mora biti po novih predpisih potrjen do 31. t.m. Predsednik je poročal, da znaša proračun 130,5 milijona dohodkov in prav toliko izdatkov. Po diskusiji, pri kateri so sodelovali vsi prisotni, so predloženi proračun soglasno odobrili. Pri dohodkih znašajo prispevki raznih članov konzorcija skoro 62 milijonov lir, zdravstveno ministrstvo bo prispevalo za jetične bolnike po bolnišnicah 23 milijonov, dežela pa bo prispevala za protijetično cepljenje 5 milijonov.

Pri izdatkih je najvišja postavka za dispanzerje in sicer skoro 51 milijonov lir za pomoč bolnikom in mladoletnikom, ki so podvrženi jetiki pa skoro 34 milijonov. Za tehnično vodstvo in za splošne upravne in druge podobne stroške pa je predvideno nekaj nad 11 milijonov lir.

Na seji so obravnavali tudi razne druge upravne in zdravstvene probleme in med drugim tudi o spremembi nekaterih postavk v proračunu za leto 1970, o nagradah uslužbencem konzorcija za prvo polletje 1970 o stroških za vzdrževanje in ogrevanje dispanzerjev itd.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Z avtostopom v Afganistan po hašiš ki so mu ga odvzeli pri Rdeči hiši

Tudi troje Berlinčanov bo zaradi hašiša sedelo po osem mesecev v goriških zaporih

Na izrednem zasedanju okrožnega sodišča v Gorici so prejšnji dan obravnavali primera treh nemških mladih turistov in enega Francoza, ki so jih v preteklem avgustu presenetili pri Rdeči hiši z manjšo količino hašiša in jih pridržali v zaporu.

V prvem primeru so se zagovarjali 21-letni Humbert Kirscht, 191 letni Jorg Ziedom in 21-letni Karl Orant, vsi trije iz Berlina. Dne 25. avgusta letos so se pripeljali z avtom volkswagen na mejni prehod pri Rdeči hiši, kjer so pri pregledu vozila našli kos hašiša kakih 12 gramov. Na vprašanje financarjev so se izgovorili, da so kupili hašiš za lastno potrebo še v Berlinu pred odhodom na potovanje po Avstriji in Jugoslaviji.

Tudi pred sodniki so ponovili svoj zagovor in dodali, da jih nihče na meji ni vprašal, če imajo kaj za prijaviti. Priča poročnik finančnih stražnikov De Vivo pa je izjavil, da so jim postavili tako vprašanje pred pregledom v italijanščini in v nemščini. Na osnovi teh podatkov je državni tožilec dr. Marsi predlagal za vsakega od trojice po dve leti zapora in 206 tisoč lir globe. Njihov zagovornik dr. Battello pa je bil mnenja, da jih lahko obsodijo ne za tihotapstvo, ampak samo za poskus, ker so jih ustavili že na carinskem prostoru. To argumentacijo je sodišče upoštevalo ter jih obsodilo na po 8 mesecev zapora in po 80 tisoč lir globe.

Pri drugi razpravi se je moral zagovarjati za podoben prestopek francoski državljan 25-letni Dominique Laborde, ki so ga ustavili pri Rdeči hiši nekaj dni prej in sicer 13. avgusta. Finančnim stražnikom se je že na prvi pogled zdel sumljiv, ne samo zaradi svoje ekstravagantne «pop» obleke, ampak predvsem zaradi njegovih motnih oči, ki izdajajo po navadi ljudi, ki se predajajo mamilom. Zato so ga povabili v posebno sobo na pregled ter v resnici našli med obleko v njegovem nahrbtniku kakih 56 gramov hašiša. Pri podrobnejšem zaslišanju je izjavil, da je potoval z avtostopom po Evropi in Aziji ter prišel celo do Afganistana. Glede hašiša je izjavil, da ga je rabil zase in ni bil namenjen za prodajo. Tudi zanj je državni tožilec predlagal kazen kot za tri Berlinčane in sodišče je upoštevalo enake razloge obrambe odv. Pascolija. Zato je tudi njega obsodilo na 8 mesecev zapora in 80 tisoč lir globe.

Drž. tož. dr. Marsi; preds. sodišča dr. Cenisi, sodnika Gridelli in Bassi; zap. Loi.

V Villessah nova tovarna opeke

V Villessah pri Gorici gradijo tovarno za proizvodnjo velikih kosov opeke. Lastnica tovarne je družba «Valdisonzo», v katero sta vložili svoje deleže dve veliki zasebni družbi, katerima je treba prišteti še deželno finančno družbo «Friulia». Tovarno zidajo na področju, ki meri skupno 160.000 kv. m, pokrite površine pa bo 18.000 kv. m. V tovarno bodo investirali okrog poldrugo milijardo lir, zaposlila pa bo 70 delavcev. Proizvodnja v njej se bo začela prihodnjo pomlad.

Včeraj si je ogledala gradbišče skupina oblasti in gospodarstvenikov, in sicer: deželni odbornik za finance Tripani, predsednik goriške pokrajinske uprave Chientaroli, goriški podprefekt dr. Cappellini, župan iz Villess Cortelli, predsednik zavoda «Mediocredito» Schiratti, predsednik družbe «Valdadige» dr. Rusca, predsednik družbe «Friulia» dr. Malipiero, njen glavni ravnatelj dr. Bettini in drugi.

Vojaški pogreb Stanislava Marvina

Prejšnji dan dopoldne so na glavnem mestnem pokopališču z vojaškimi častmi pokopali zemeljske ostanke Stanislava Marvina, ki je bil rojen leta 1923 na Stari gori ter so dan poprej prepeljali zaboj z njegovimi kostmi iz zbirne kostnice v Lombardiji pri Milanu.

Stanko Marvin je bil pri vojakih v Mantovi, odkoder so ga potem poslali na bojišče v Grčijo. Po 8. septebru 1943 so ga hitlerjevci odpeljali v neko nemško taborišče, odkoder je družina prejela samo uradno dopisnico v kateri je lahko sporočil, da je še živ in nič drugega. Preko mednarodnega Rdečega križa pa so 14. avgusta 1944 prejeli obvestilo o njegovi smrti. Po dolgem poizvedovanju preko Rdečega križa so šele letos aprila izvedeli, da so njegove ostanke prepeljali iz Nemčije v Italijo in da se nahajajo na vojaškem pokopališču nekje blizu Milana, odkoder so jih sedaj končno prepeljali v Gorico.

Vojaškemu pogrebu v Gorici so prisostvovali tudi svojci pokojnika z obeh strani meje. Krsto z ostanki so položili v vojaško kostnico na glavnem pokopališču.

PROBLEM OBČINSKE LEKARNE

Občina naj bi v Štandrežu odprla zasebno lekarno

Stanovska zbornica napoveduje velik primanjkljaj

V zvezi z debato, ki je najavljena za danes zvečer v občinskem svetu v Gorici ob nameri, da bi odprli občinsko lekarno v Štandrežu, nam je pokrajinska zbornica lekarnarjev v Gorici poslala posebno pismo, v katerem predlaga, naj bi občinska uprava poverila upravljanje nove lekarne zasebnemu lekarnarju na osnovi javnega natečaja.

V tem sporočilu se ugotavlja da so lekarne že itak strogo kontrolirane od pristojnih oblasti, tako kar se tiče zdravil in njihove kakovosti, kakor tudi glede prodajne cene. Poleg tega je uprava lekarn preko neke javne ustanove precej draga tudi zaradi dežurne službe ponoči ali podnevi in je zato cenejše in bolj priporočljivo, če jo zaupajo kakemu zasebnemu lekarnarju. Goriški lekarnarji so mnenja, da bi občinska uprava nove lekarne pomenila letno po 8-9 milijonov deficita, ki bi ga morali plačati občani, ki bi si ta strošek lahko prihranili z zasebno upravo. Poleg tega navaja iz pravilnika za lekarne člen št. 9 iz zakona št. 475, v katerem je rečeno, da občinska uprava lahko ima lekarne v lastni režiji, kadar ni zasebnih prevzemnikov zanje.

Sporočilo zbornice se zaključuje s priporočilom, naj bi si občinska uprava v Gorici prihranila te stroške z natečajem za oddajo nove lekarne v zasebno režijo, ki naj bi jo upravljala brez predvidenega primanjkljaja.

Na seji danes zvečer bodo gotovo svetovalci zavzeli stališče tudi do tega predloga.

S strehe je padel

Včeraj okrog poldne so pripeljali v bolnišnico v Tržiču 33-letnega delavca Rinalda Michelina iz Palazzolo della Stella, ki so mu zdravniki ugotovili rano na lobanji ter poškodbe na hrbtu z verjetnimi notranjimi poškodbami.

Michelini, ki je zaposlen pri gradbenem podjetju Urizzi, je delal na strehi neke hiše v Štivanu, ko je izgubil ravnotežje ter padel z višine 7 metrov na tla.

JUTRI NA SEJI V ŠTEVERJANU

Predlog za nezaupnico občinskemu odboru

Predložilo ga je pet svetovalcev z liste lipove vejice

Števerjanski župan Stanislav Klanjšček je sklical sejo tamkajšnjega občinskega sveta za jutri, v soboto 31. oktobra ob 20. uri v prostorih župnijskega doma v Števerjanu. Seja je bila nujna predvsem spričo dejstva, da zapade jutri rok za sprejetje občinskih proračunov za leto 1971, ki je določen po novih predpisih.

Prav iz tega razloga je kot prva točka dnevnega reda razprava in odobritev proračuna občinske uprave za prihodnje leto. Nič manj važen pa ni problem pod točko št. 2. Gre za predlog nezaupnice občinskemu odboru, ki so ga predložili naslednji občinski svetovalci: Corsi, Muzič, Mikluš, Prinčič in Vladimir Klanjšček. Kot znano gre za pet občinskih svetovalcev, ki so bili izvoljeni na večinski listi lipove vejice in ki ne soglašajo s postopkom in delom sedanjega občinskega odbora ter zahtevajo njegov odstop.

Ker je problem važen in nekateri ljudje skušajo vso zadevo prikriti, ali pa jo pokazati v drugačni luči, kot je v resnici, bodo prav gotovo številni občani, ki se zanimajo za občinsko upravo in njeno delo, prišli jutri osebno na sejo ter se tako na lastne oči prepričali, če so protesti proti občinskemu odboru upravičeni in kaj je resnica pri vsej zadevi. Na ta način bodo dobili neposreden vpogled v vso zadevo in si bodo lahko pravilno tolmačili, brez kakšnih nepovabljenih in zainteresiranih komentatorjev.

Potrdilo izvoljenih članov obrtniškega odbora

V ponedeljek, 2. novembra bodo v dvorani trgovinske zbornice v Gorici na javnem zborovanju potrdili izvolitev 15 odbornikov za pokrajinski obrtniški odbor na osnovi volitev, ki so bile izvedene prejšnjo nedeljo. Ob tej priliki bodo uradno oproglasili imena izvoljenih.

Mopedista podrl avto

Včeraj nekaj pred 14. uro so z rešilcem Zelenega križa pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 41-letnega delavca Lida Fracca iz Gorice, Ul. generale Cascino 10, ki je bil žrtev prometne nesreče v Stražicah. Ugotovili so mu poškodbe na obrazu z verjetnim zlomom desne nosne kosti in ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Kot je ugotovila izvidnica cestne policije se je Fracco peljal z mopedom po Ul. Casale, kjer se je hotel izogniti nekemu drugemu avtomobilu. Pri tem pa je zadel ob fiat 500, ki je prihajal z nasprotne strani in padel.

Kot smo že javili, je bila prejšnji teden v dvorani Pro loco v Gorici otvoritev kiparsko - slikarske razstave tržaškega slikarja Emila Primožiča (Primossi). Tržaški umetnik prikazuje 25 svojih slik med katerimi tudi najnovejše ter 7 kiparskih izdelkov, med katerimi je tudi njegov doprsni kip. Med slikami je tudi nekaj goriških motivov, kakor goriški grad, Antonov trg, cerkev na Travniku iz Koroninijeva palača na Trgu Culiat. Razstava bo odprta do konca meseca ter je deležna precejšnjega obiska in zanimanja.

Kino

VERDI 17.00—22.00: «Tora, Tora, Tora, l'incredibile retroscena dell'attacco a Pearl Harbour», kinemaskopski film v barvah.

CORSO 16.30—22.00: «Topolino story», Walt Disneyeva barvna slikanica; sledi dokumentarna slikanica «I tre porcellini».

MODERNISSIMO 16.45—22.: «Sartana nella valle degli avvoltoi», W. Berger in W. Preston; italijanski film v barvah.

VITTORIA 17.15—21.30: «Un tipo che mi piace», J. P. Belmondo in A. Giradot; francoski film v barvah.

CENTRALE 17.15—21.30: «Gli spericolati», R. Redford in G. Hakkman; film je v barvah.

Tržič

AZZURRO 17.30 «Splendori e miserie di Madame Roul», U. Tognazzi in V. Capriol.

EXCELSIOR 16.00: «Woodstock — tre giorni di pace, amori e musica». Kinemaskope v barvah.

PRINCIPE 17.30: «To... è morta la nonna», J. Adgemova in K. Andree. V barvah.

Nova Gorica

SOČA «Barbarella», francosko-italijanski barvni film — ob 18. in 20. uri.

SVOBODA «V vrtincu nemira», italijanski barvni film — ob 18. in 20. uri.

DESKLE «Deklica s samokresom», italijanski barvni film — ob 19.30.

ŠEMPAS Prosto.

KANAL Prosto.

PRVAČINA «Dnevi jeze», italijanski barvni film — ob 19.30.

RENČE Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je ves dan in ponoči dežurna lekarna AL REDENTORE, dr. De Norilis, Via Rosselli 23, tel. 72-340.

Gradiščansko HKD dobilo svoj dom

Odmev na uradni obisk vladne delegacije SR Hrvatske je vsestransko pozitiven in veliko obeta

Pred desetimi dnevi so v Željeznu, središču avstrijske dežele Gradiščanske, otvorili *Hrvatski dom*. Svečanosti ob otvoritvi so se poleg množice ljudi iz samega mesta ter iz raznih predelov Gradiščanske udeležili tudi deželni svetovalec Tinhof in deželni predstavnik Probst. Iz SR Hrvatske pa so se svečanosti udeležili kot gostje predsednik kulturne komisije SR Hrvatske Lukatela, predstavnik jugoslovanske ambasade na Dunaju Grgo Lučić, Izseljensko matico Hrvatske pa so zastopali Rajić, Blaženčić in Žić.

Slavnostni govor na svečanosti je imel predsednik Hrvatskega kulturnega društva dr. Alfons Kornfeind, ki je orisal napore za gradnjo Kulturnega doma, ko je začel s to zamislijo že pred petnajstimi leti tedanji predsednik HKD Franjo Leopold, ki je kupil v ta namen že zemljišče v Željeznu. Nato se je načrta lotil dr. Linzer, ki je hotel Hrvaški dom zgraditi v kraju Veliki Borištof in to s subvencijo avstrijske vlade za kulturni razvoj gradiščanskih Hrvatov, pa so pristojne oblasti to preprečile, nato se je načrta lotilo vodstvo HKD z dr. Kornfaidom na čelu, ki je davno željo, dati Hrvatskemu kulturnemu društvu streho, pripeljal do konca.

Svoja izvajanja je predsednik zaključil z zahvalo hrvaško čutečim Gradiščanom, ki so veliko prispevali za stroške gradnje, pa tudi ministrstvu za prosveto na Dunaju ter deželni vladi v Željeznu, ki so vedno močno podpirali HKD. «Če bi teh ne bilo, bi bile finančne težave HKD veliko večje», je rekel govornik.

* * *

Kakor smo pred nedavnim poročali, je Gradiščansko v Avstriji obiskala uradna delegacija SR Hrvatske. Ob tej priložnosti je glasilo gradiščanskih Hrvatov *Hrvatske novine* objavilo članek, ki ga v skrajšani obliki povzemamo.

Tridnevni obisk prve hrvatske vladne delegacije Gradiščanski prehdstavlja brez dvoma temeljni kamen na poti k boljšemu razvoju sosednih in prijateljskih odnosov med SR Hrvaško in našo zvezno deželo. To se je jasno pokazalo v pozdravih in zdravicah, še posebej pa v delovnih razgovorih. Ti razgovori so obsegali vse možnosti gospodarskega in kulturnega sodelovanja, pa tudi nekatera druga vprašanja, ki zanimajo obe deželi. Pokazalo se je, da obstaja pripravljenost na razširitev trgovskih zvez, turizma in tudi kooperacije na področju industrijske proizvodnje. Hrvatska delegacija je podčrtala, da bi uvedba maloobmejnega prometa okrepila gospodarsko sodelovanje. Vsekakor se je ugotovilo, da možnosti sodelovanja še dolgo niso izčrpane in zato je bilo več konkretnih predlogov, kamor so bile vključene tudi izmenjave znanstvenih izkušenj in kulturnih stikov, pa tudi medsebojni obiski. Po mnenju obeh delegacij «predstavljajo gradiščanski Hrvati važen dejavnik za nadaljnji razvoj dobrososedskih in prijateljskih odnosov. Samo ob sebi pa se razume da se morajo hrvaški manjšini zagotoviti vse pravice za njen popolni razvoj».

«Hrvatske novine» nato nadaljujejo:

«Kakor smo iz radia Zagreb, v oddaji za gradiščanske Hrvate slišali, je član izvršnega sveta sabora SR Hrvatske Velčić konkretne želje posameznih ustanov SR Hrvaške takole označil: zagrebška 10. gimnazija bi želela izpostaviti stik z gimnazijo v gradiščanskem kraju Gornji Šica, kjer se uvaja prvi razred s hrvaškim učnim jezikom; reška gimnazija bi rada prišla v stik z glavno šolo v Velikem Boštofu, Društvo književnikov Hrvaške vabi na prvo zasedanje hrvaških književnikov, narodno gledališče v Varaždinu, tambursko društvo «Pajo Kolarić» iz Osijeka in cela vrsta drugih kulturno-umetniških ustanov prav tako želijo tesnejše sodelovanje z Gradiščansko. Zelo pozitivne perspektive se kažejo tudi glede sodelovanja radijske postaje Zagreb s studiom Gradišče, kjer se misli tudi že na zamenjavo programov. Organizirali bi se tečajo za izboljšanje jezika in to za učitelje, študente in učence. Mestna knjižnica v Zagrebu želi vzpostaviti zveze z bibliotekami na Gradiščanskem itd.».

V soboto, 31. t.m. zvečer, in v nedeljo, 1. novembra popoldne, bo gostovala v Trstu Opera reškega Narodnega kazališta «Ivan Zajc», ki bo uprizorila Zajčevo opero v treh dejanjih «Nikola Šubić Zrinjski». Opero bo dirigiral Vladimir Benić, ki ga vidimo na gornji sliki.

Polemike v zvezi z letošnjimi Nobelovimi nagradami

STOCKHOLM, 29. — Zaradi polemike, ki se je razvila okoli podelitve nagrade za slovstvo ruskemu pisatelju Solženicinu, polemike, ki gre preko okvirov literarnega sveta, je skoraj neopazno šlo mimo to, da so Nobelovo nagrado za mir podelili norveškemu znanstveniku dr. Normanu Borlaugu. Prav gotovo je tudi to nagrado, Nobelovo nagrado za mir, dobil človek visokih znanstvenih kakovosti na področju agronomije, toda... Da, toda odprto je veliko vprašanje, ali je bilo treba podeliti to visoko priznanje njemu, ali pa bi bilo mnogo bolje, veliko bolj naravno, če bi temu znanstveniku dali neko drugo priznanje, Nobelovo nagrado za mir pa bi prihranili za koga drugega.

Znani norveški strokovnjak prof. Johan Galtung je v zvezi s tem najostreje opozoril, da je bila letošnja podelitev nagrade za mir v popolnem nasprotju z Nobelovo oporoko. Norveški znanstvenik Nobel, ki je odkril dinamit, je bil človek, ki je veroval, da bo to rušilno sredstvo privedlo do tega, da bo vojna postala nemogoča, ker bi človek s tem uničevalnim sredstvom napravil samomor, če bi ga uporabil. Zato je naložil velikanska finančna sredstva v sklad, iz katerega se vsako leto nagrajuje ustvarjalnost na najrazličnejših področjih, ki služijo človeštvu. Nobelova želja je tudi bila, da naj bi nagrado za mir dobila oseba «ki je pretežni del svojega življenja in svoje dejavnosti posvetila spodbujanju bratstva med narodi, zmanjševanju in tudi ukinitvi stalnih oboroženih sil, organiziranju in razvijanju mirovnega kongresa itd». Za Borlauga pa bi kaj takega ne mogli reči, pa čeprav mu nihče ne oporeka zaslug v agronomiji.

V današnjem svetu pa, kot opažajo posamezniki, obstaja vrsta velikih pobornikov miru in bratstva med ljudmi in narodi. Nekateri omenjajo v zvezi s tem brazilskega škofa, kardinala Camara, ki je mesta Racife vodi katoliško cerkev v enem najbolj zaostalih predelov Latinske Amerike in je bil ob raznih priložnostih toliko pogumen, da je kritično ocenil ne le brazilske posvetne, pač pa tudi cerkvene oblasti, pa tudi same osrednje cerkvene kroge, konkretno celo Vatikan. Drugi v zvezi s tem omenjajo generalnega tajnika Združenih narodov U Tanta. Kritiki Nobelovega odbora prav zato menijo, da so se ljudje, ki odločajo pri podeljevanju Nobelovih nagrad tokrat držali nekakšnega političnega oportunizma, ki je v popolnem nasprotju z voljo ustanovitelja nagrade Alfreda Nobela.

V Stockholmu so se včeraj razširili glasovi, da je bil akademik Lundquist proti podelitvi nagrade Solženicinu, «pa čeprav visoko ceni njegove pisateljske kakovosti in njegovo moralno trdnost». Glasovi o tem so prišli preko časnikarskih krogov, ki so objavili razgovor z njim in o čemer se je že govorilo. Po pisanju določenega dela tiska je bil Lundquist za to, da bi se Nobelova nagrada za slovstvo podelila letos italijanskemu pisatelju Albertu Moravii in je zato glasoval proti temu, da bi nagrado dali Solženicinu. Toda sovjetski «kandidat» je bil izključen iz sovjetskega društva pisateljev in živi v splošnem «v nemilosti». Zato je glasovanje zanj, glasovanje «iz humanitarnih razlogov».

Del švedske javnosti prišteva Solženicina med pisatelje evropskega formata. Hkrati pa se poudarja, da so mu v začetku šestdesetih let to mesto, ta položaj dajali tudi sovjetski uradni literarni krogi, kar so priznavali tudi ljudje na odgovornih mestih, kot na primer sam Šolohov.

V zvezi z vsem tem se ugotavlja, da je bila Nobelova nagrada za književnost od 1901. leta dalje podeljena že 66 književnikom. Nikoli ni pri dodeljevanju te nagrade prišlo do večjih sporov, razen v primerih, ko se je nagrada podeljevala kakemu ruskemu pisatelju. Iz cele vrste slavnih imen iz ruske literature je Nobelova nagrada v začetku stoletja «izgubila iz vida» velikane peresa Lakršni so Tolstoj, Čehov, Gorki. Šele leta 1933 se je v galerijo Nobelovih nagrajencev vpisal Ivan Bunin. Četrt stoletja pozneje je nagrado dobil avtor «Dr. Živaga» Pasternak, ki se je iz znanih razlogov moral temu priznanju in nagradi odpovedati. Leta 1965 so člani švedske akademije priznali visoko vrednost že davno prej napisanemu «Tihemu Donu» in ustrezno nagrado dodelili avtorju Šolohovu. Ob tej priložnosti pa med švedsko akademijo in med določenimi sovjetskimi krogi, to se pravi med vodstvom ruskega društva književnikov, ni prišlo do spora. Tu, v švedski prestolnici, se pogosto poudarja, da Solženicin predstavlja izrednega pisatelja. Ali je letošnja nagrada morala biti podeljena njemu, ali kakemu drugemu velikemu pisatelju, pa je stvar subjektivnih gledišč.

D. S.

ZNAMENITA STRUPENA RIBA FUGU

Varianta «ruske rulete» ohranjena na Japonskem

Število smrti zaradi uživanja ribe se je zmanjšalo na 50 - Po dveh letih pripravniške dobe morajo kuharji polagati izpit

Mnogim je znana «ruska ruleta», malokdo pa pozna japonsko varianto te igre. Imenuje se fugu: tako je tudi ime balonasti ribi, katere je več vrst in jo je mogoče ujeti v bližini japonske obale. Ta riba pomeni enako nevarnost kot pištola z eno kroglo. Če je fugu dober, je vse v redu, v nasprotnem primeru pa oseba, ki ga jé, umre že v nekaj minutah po zaužitju. Vsako leto pa veliko Japoncev umre v hudih bolečinah, ko si privoščijo dobro kosilo s fugujem, ki ga imenujejo tudi strupena riba. Kljub temu, da so lani uvedli zelo stroga pravila za pripravljanje te ribe, se je število smrti znižalo le na petdeset, toda smrti so še.

V preteklosti so restavracije, v katerih so fugu pripravljali, imele napisano telefonsko številko najbližje ambulante za prvo pomoč. Sedaj pa pravijo, da je vseh smrti vzrok domača kuhinja. Če fugu sami pripravijo doma, so Japonci v smrtni nevarnosti. Po vojni je bilo za to najslabše leto 1958, v katerem je umrlo 176 oseb, od tedaj se je število smrti zmanjševalo, dokler ni leta 1969 doseglo 43 žrtev. Problem pa je še vedno pereč.

Najbolj strogi ukrepi veljajo v Tokiu, kjer že deset let ni smrtnih primerov. Mestne oblasti namreč zahtevajo od kuharjev, ki želijo dovoljenje za kuhanje fuguja, posebne izpite, poleg tega pa so prepovedali prodajo te ribe javnosti. Vsako leto morajo tisti, ki kuhajo ribo, opraviti dva izpita: pismenega in praktičnega. Znati morajo identificirati različne vrste fuguja, ki jih lovijo v japonskih vodah, poleg tega pa morajo znati ugotoviti različne strupene dele ribe in dokazati, da znajo izločiti strup iz fuguja.

Najbolj strupeni deli te ribe so jetra in jajčniki samic, toda strokovnjaki menijo, da je v različnih stopnjah strupena tudi koža in prav tako tudi meso fuguja. Izpit lahko polagajo kuharji po dveh letih pripravniške dobe pri izvedencu za kuhanje ribe, strogost pri izpitu pa je tolikšna, da vrežejo vsako leto vsaj polovico, če že ne več kandidatov. Strogost je razumljiva, če pomislimo, da nastopi smrt zaradi zastrupitve s fugujem že v tridesetih minutah po zaužitju in da za ta strup ni protistrupa. Le eno upanje obstaja in to je bruhanje.

Ker je v vseh delih ribe strup, pomeni preobsežno uživanje te ribe gotovo smrt, prav tako, kot če je riba slabo pripravljena. Kilogram mesa strupene ribe, ki vsebuje le majhen odstotek strupa, lahko pomeni smrt prav kakor žlica jeter ali jajčnikov. Strup napade centralno živčevje ter povzroča ohromitev in celo najmanjša sled strupa ohromi ustnice. Toda to je učinek, za katerega se zdi, da ga sladokusci zelo cenijo.

Kar je najbolj zanimivo in čudno je to, da postaja fugu vedno večja znamenitost. Že v samem Tokiu je 1440 restavracij, ki imajo dovoljenje za pripravo fuguja. Nekateri lokali pa so specializirani za pripravo fuguja in ne postre žejo z ničemer drugim. Kuhar, ki bi povzročil smrt svojega klienta, bi takoj izgubil dovoljenje za pripravo te ribe in bi imel sitnosti s policijo, prišlo bi celo do tega, da mu zaprejo restavracijo. V Tokiu še ni bilo takih primerov, toda v drugih krajih dežele ljudje še vedno umirajo zaradi fuguja. To se dogaja predvsem na jugu, kjer morejo Japonci kupiti ribo na ribjem trgu in jo pripraviti doma z vsemi posledicami, ki morejo nastopiti.

Slovenska poezija v angleški reviji

Revija «Modern Poetry in Traslation» (Prevedena moderna poezija), ki izhaja v Londonu, je posvetila celotno septembrsko številko moderni slovenski poeziji. Po izboru iz moderne francoske, skandinavske, nemške, grške, češke in ruske poezije se je pojavilo v angleškem svetu tudi naše moderno pesništvo. Revijo urejata znana angleška pesnika Ted Hughes in Daniel Weissborn.

Oprema prve antologije slovenske moderne poezije in v dveh primerih tudi proze, je dovolj zanimiva. Sestavljajo jo Zagoričnikova «topografska pesem», faksimile jugoslovanskega nacionalnega zemljevida in tekst o Sloveniji iz «Encyclopediae Britannicae».

Večino prevodov v angleščino sta oskrbela Veno Taufer, ki je dalj časa živel v Angliji, in angleški pisatelj Michael Scammell, ki je bil leto dni doktor na ljubljanski univerzi. Revija izhaja četrtletno, v njej pa so predstavili 14 slovenskih avtorjev. O vsakem je kratka biografska in bibliografska informacija.

Na uvodnem mestu je z enajstimi pesmimi Edvard Kocbek, katerega predstavljajo tudi prozna odlomka iz «Tovarišije» in «Listine». Sedem pesmi ima Jože Udovič, pet Kajetan Kovič, devet Gregor Strniša, šest Dane Zajc, sedem Veno Taufer in Saša Vegri. Med novejšimi pesniki so zastopani Franci Zagoričnik z eno pesmijo, Svetlana Makarovič z dvema cikloma, Tomaž Šalamun z desetimi pesmimi, Aleš Kunaver s tremi, I. G. Plamen z eno, prav tako z eno tudi Andrej Brvar.

Ob koncu je objavljena še odlomek iz dela Rudija Šelige «Triptih Agate Schwarzkobler». Nekonvencionalna opazovanja in duhovite informacije o Sloveniji in njenih prebivalcih je napisal Michael Scammell. Svetlana Makarovič je z Gregorjem Strnišo sama prevedla svoje pesmi. Antologija je sestavljena po merilih angleškega kulturnega prostora in zaradi tega upošteva predvsem besedila, ki so za ta prostor nova in vanj vnašajo novo problematiko, ki je angleška poezija ne pozna.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nekateri prijatelji s prebujno domišljijo vam bodo več škodili kot koristili. Ogibajte se nekega sorodnika, ki vam je slab svetovalec.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Danes ne podpišite ničesar, kar bi bilo večje važnosti. Imeli boste genialno zamisel, ki jo čimprej uresničite.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Okoliščine so primerne za sprejem nekaterih gospodarskih odločitev. Razumevanje sorodnikov vam bo dalo novega poguma.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne kažite se preveč usmiljenega, ker bi vas kdo utegnil prevarati. Večja previdnost v srčnih zadevah.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Odpravite škodljiv vpliv z večjim zaupanjem vase. Svoje čustvene namere ste gradili na nerealni osnovi.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Izkoristite ugodno priložnost z največjo prisebnostjo. Ogibajte se pretirane razdražljivosti.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Bodite v svojem delu bolj vztrajni. Ne zapravljajte preveč za nepotrebne stvari.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Med obiskom nekega tujca se vam bo nudila izredna priložnost. Ne kritizirajte vedno svojih najbližjih.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ohranite svojo neodvisnost, od katere imate največ zadoščenja. Odločno spregovorite o neki čustveni zadevi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Izpolniti morate zelo delikaten program, zato bodite oprezni. Ne prepuščajte se pesimizmu.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vnesli boste v svoje delo neke novosti. Deležni boste nekega prijetnega obiska.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne bojte se gledati na stvari z večjo objektivnostjo. Zadoščenje za one, ki se ukvarjajo z umetnostjo.

PREJELI SMO

ŠOLAR. Ilustrirala Marlenka Stupica. Izšlo v zbirki Najdihojca. Kartonske slikanice za predšolske otroke. Založila Mladinska knjiga 1970.

ŠTEVILKE. Ilustrirala Marlenka Stupica. Izšlo v zbirki Najdihojca Kartonske slikanice za predšolske otroke. Založila Mladinska knjiga 1970.

OTROK IN DRUŽINA 1970, št. 8. Revija za družinsko vzgojo.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Martin Mayer v nemškem kulturnem klubu

V nemškem kulturnem inštitutu se nam predstavlja že vdrugič devetintridesetletni kipar Martin Mayer. A tudi to pot spet le z razstavo grafik, v katerih izstopa mojstrskost risbe. Mayer se je rodil v Berlinu, živi pa že od petnajstega leta v Münchnu, kjer je dokončal akademijo pod vodstvom prof. Theodora Georgija. Kakor učitelj, tako tudi učenec dosledno sledi upodabljanju človeškega telesa v njegovi naravni lepoti, kjer prideta posebej do izraza moč in zdravje. Prirejati kiparske razstave ni enostavno, zato nam kipar tu prikazuje svoje plastike le v njih fotografskih posnetkih. Sicer pa njegov bron, glava velikega pesnika Goetheja, krasi že štiri leta vežo inštituta.

Mayer se v svojem kiparstvu zelo približuje vzorom pokojnega Karla Putriha. To posebno v oblikovanju ženske, ki jo v polnokrvnosti oblik skuša poenotiti v samo bistvo ženske kot ohranjevalke človeškega rodu. Samo iz tega zornega kota moremo gledati in sprejemati nekatere, tudi po današnjih pojmih ustvarjalne svobode, zelo drzno izvedene risbe in kamnotiske ženske golote, ki nam jih Mayer prikazuje na tej razstavi.

Z razliko od njegove prejšnje razstave v Trstu, je sedanja zelo enotnega videza, tako po velikosti del, kot tudi po njihovi vsebini. Povsod v teh velikih listih podaja Mayer s plastično obrisnostjo kiparja, enovit tip mlade v oblo polnost telesa dozorele ženske. Vendar vedno le v hrbtno ležeči ali klečeči legi najrazličnejših naklonov. Le-ti pa, kot že rečeno, čeprav naravni, so po svoji drznosti razkazovanja možni le v sproščeni intimnosti okolja.

Potrebno pa je pripomniti, da so te risbe nastale brez kakršnihkoli predsodkov. Bile so kiparju nujnost pri iskanju potencirane plastičnosti izrecno ženskih oblik, ki jih nato združuje v dokončnosti zamišljenega kipa, kakor ga vidimo v umetnikovi delavnici v celostranski sliki kataloga.

MILKO BAMBIČ

Da postaja bencin, vštevši njegove derivate, «vsakdanji kruh» vsega predvsem razvitega sveta, se vidi med drugim tudi iz tega, da bodo v prihodnjih dveh letih zgradili nadaljnjih 200 rafinerij, ki bodo predelale na leto nad 600 milijonov ton surove nafte. To so podatki iz zahodnih virov, ki ne upoštevajo Sovjetske zveze. Po istih podatkih so vse rafinerije na svetu, razen sovjetskih, lani predelale dve milijardi 350 milijonov ton surove nafte.

Preteklo nedeljo so v Kamniku odkrili spomenik vojaku — pesniku generalu Maistru, ki je po prvi svetovni vojni, s svojimi prostovoljci, med katerimi je bilo tudi veliko Primorcev, reševal na severni jugoslovanski meji, kar se je rešiti dalo. Med drugim je osvobodil Maribor.

PO PREPOVEDI DVOJEZIČNEGA NAPISA NA ŠENTLENARTSKEM POKOPALIŠČU

Danes in nekoč...

Napis na Bankičevem nagrobnem kamnu

Napis na Gusovem nagrobnem kamnu

Po nedeljskem (25. t.m.) svečanem odkritju spomenika trinajstim slovenskim padlim partizanom na šentlenartskem pokopališču v Beneški Sloveniji smo ugotovili, da so na nagrobnih spomenikih vklesani sami slovenski priimki (prevladuje priimek Terlicher, za njim pa Floreancig, Sirch, Predan, Urbancic itd.) in da so ital. priimki največ trije. Zato smo domnevali, da nikakor ni mogoče, da na tem pokopališču ne bi bilo prav nobenega nagrobnega napisa v slovenščini.

In res! Po četrturnem pregledovanju nagrobnih napisov smo našli kar dva!

Če bi iskali dalje, bi verjetno našli še kakšnega; če bi pa vztrajali pri iskanju tistih, ki so bili prekriti (verjetno so bili nekateri tudi zbrisani) pod medvojnim fašizmom in povojnim trikolorističnim terorjem, bi za gotovo prišli do presenetljivih ugotovitev, saj je znano, da je po pokopališčih tistih občin videmske pokrajine, v katerih prebivajo Slovenci, vse polno slovenskih nagrobnih napisov (na nekatere smo opozorili v našem dnevniku v nedeljo, 25. t.m.). Toda to so že dobro znane stvari — vsaj tistim, ki se zanimajo za Slovence videmske pokrajine.

Spričo oblastvene prepovedi dvojezičnega napisa trinajstim slovenskim partizanom na šentlenartskem pokopališču pa je potrebno opozoriti avtorje prepovedi na omenjena dva ENOJEZIČNA slovenska napisa iz leta 1887 in 1911. Navajamo besedilo obeh napisov, ker so črke zabrisane in na gornjih dveh fotokopijah težko čitljive. Prvi napis, ki se nahaja samo 20 metrov (ob južnem zidu pokopališča) od partizanskega groba, se glasi:

TU POČIVA
DOBRI PASTIR
ANTON BANKIČ
35 L. ŽUPNIK
SV. LIENARTA FARE
ZANJ MOLITE
R.L. 1810 V.L. 1887
ŽALUJOČA DRUŽINA

Drugi napis (nedaleč od prvega — ob zahodnem zidu) pa je naslednji:

TUKAJ POČIVA
Č.G. ANTON GUS
KOŽIŠKI KAPLAN
KATER
V STAROSTI 63 LET
PO VSE HVALE VREDNEM
ŽIVLJENJI
JE DUŠO BOGU IZROČIL
DNE 9. MARCA 1911
VEČNA LUČ NAJ MU SVETI

Opozarjamo torej pristojne oblasti, ki so prepovedale dvojezični napis leta 1970 (25 let po zmagi nad nacifašizmom), da sta na istem pokopališču, na katerem je letos prepovedan DVOJEZIČNI napis, preživela fašistični in trikoloristični teror najmanj dva ENOJEZIČNA slovenska nagrobna napisa. Ali drugače povedano:

Danes imata torej pravico do enojezičnega slovenskega napisa dva slovenska beneška duhovnika, trinajst slovenskih partizanov pa, ki so padli zato, da bi tudi beneški Slovenci imeli pravico do slovenskih nagrobnih napisov, te pravice nimajo.

Žalostno, toda resnično: Če bi bili današnji oblastniki dosledni, bi morali ukazati, da se tista dva slovenska napisa zbrišeta...

Obraz in obleka na mrtvih dan

Vsako leto enkrat, na dan mrtvih vsak med nami počasti spomin na mrtve z večjo pozornostjo, ki postane očitna kot množičen obisk grobov ob tej priliki. Radi bi vas ob tej priliki opozorila na to, kaj zahteva od vas poznavanje pravil, ki veljajo za vaš zunanji videz na ta dan.

Ličenju obraza in celotnemu zunanjemu videzu posvetimo izjemno pozornost v tem smislu, da smo priliki primerno urejeni. Za tak dan je, kot vedno, zaželena nega obraza, odpade pa vsako pretirano ličenje obraza, ki bi ob iskreno žalostnem vzdušju učinkovalo neprimerno. To pomeni, da uporabljate le puder in dnevni kremi, da vam zaščiti obraz, od ličil pa le rdečilo za ustnice in rahlo poudarjanje črte oči. Na ličenje obraza moramo ob tej priliki skrbno paziti predvsem zato, ker se s skrbnim in dostojnim ličilom veliko primerneje počutimo, poleg tega pa moramo razumati na morebitno popravljanje ličila, če se razmaže in je to prej neizvedljivo in na javnem mestu estetsko nedopustno. Zato ravno predhodno pazimo, da se takšnim zapletjajem izognemo.

Mrtvim se oddolžimo z obiskom grobov tudi s čim bolj premišljeno izbrano obleko. Nikakor za to priliko ni obvezna črna barva, obvezna pa je temna barva. Še najbolj neprimerno pa delujejo na grobovih bleščeč nakit, ki vsiljuje na vse drugačno srečanje kot to. Prav tako vsakršno svetlečo blago in preveč izstopajoči modeli ne sodijo v ta namen.

Rada bi bralke prepričala, da je obisk mrtvih resen in tako obvezen dolg nas vseh, da mu pač svetimo ne le vse svoje misli, ampak tudi s svojim zunanjim videzom pripomoremo k želenemu kolju. Če boste skrbno urejeni, pa da bi v skrajnosti pretiravali, boste lahko sami s seboj zadovoljne.

Manja Pečnik Vovkova

O potresih na Luni

NEW YORK, 29. — Z uporabo naprav, ki jih je posadka «Apollo 12» pustila na Lunini površini, so ameriški znanstveniki lahko bolje proučili potresne sunke na naši satelitu in prišli do nove teorije o potresih na Luni. Hipotezo o tem je formuliral dr. Rolf Meissner, strokovnjak za seizmologijo na univerzi na Havajih: ko Luna prispe v najbolj oddaljeno točko od Zemlje, v apogej, se pojavijo na satelitu seizmični premiki, ki verjetno povzročajo nenadni bruhi vulkanskih plinov, ki jih zemeljska privlačna sila ne more držati več pod Lunino površino.

Že lani poleti so naprave na Luni oddajale podatke o potresih, tako da so mogli znanstveniki ugotoviti, da pride na satelitu do seizmičnih premikov tudi tedaj, ko pride Luna v najbližjo točko Zemlji, v perigej. Tedaj pa so strokovnjaki ugotovili tudi nekaj drugih razlik. Ko je Luna v bolj oddaljeni točki od Zemlje, pride do potresov na več področjih kot pa takrat, ko je satelit bližje Zemlji. V najbližji točki pride tudi do takih potresov, ki zadevajo globlje plasti satelita, medtem ko so ostali potresi le v površini. Toda tudi potresi v globeju naj bi bili odvisni od zemeljskega gravitacijskega polja.

O spolnosti po smrti

HOLLYWOOD, 29. — Zdi se, da je spolnost obsedla vse. V Hollywoodu so te dni zaključili snemanje filma, ki nosi naslov «Ali obstaja spol tudi po smrti?» Da bo nesporazumov, bomo takoj dali, da gre za film, ki se ukvarja z problemom, in dejanje prikazuje med drugim neki poletični «sejem pornografije» v Yorku. Pred kakim mesecem je na Holandskem priredili mednarodni sejem pornografije in zvečnosti naspoloh, sejem, ki je bil veliko ljudi iz sosednih dežel.

Holandska, Danska, Švedska in še kaka druga sosedna dežela ta «sejem» zmogla in ji prav nič ni kdo ve kako škodovalo. Vprašanje je, kako bi se kaj prireditev obnesla v ameriški prestolnici ali v kaki njeni manjši, kajti znano je, da imajo v ZDA opravka z dvema nasprotjema: na eni strani so ljudje bolj ali manj hudo liberalni, na drugi pa so zelo konservativni. Zato je film v tem filmu, o nekem namišljenem sejmu pornografije. Film je režiral Robert Downey po scenariju Bucka Henryja.

Radio Televizija

PETEK, 30. OKTOBRA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. pesmi; 11.50 Harmonikar Wolmer; 12.10 Stanovanjska kultura skozi stoletja; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Trio Boschetti; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Sodobni ital. skladatelji; 18.50 The Modern Jazz Quartet; 19.10 Razvoj socialnega skrbstva v Italiji; 19.20 Mešani vokalni kvartet; 19.40 Novosti v diskoteki; 20.00 Šport; 20.50 Koncert operne glasbe; 21.50 Jazz; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Jazz; 16.00 Tržaško narečno gledališče.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 9.00 Pesmi in plesi iz Istre; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.05 Juke box; 10.30 Sopranistka V. de Los Angeles; 11.30 Orkestri lahke glasbe; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.15 Polke in valčki; 15.30 Tops-pops; 16.15 Mladi izvajalci; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Vaši pevci, vaše melodije; 18.00 Simf. koncert; 19.00 Poje Gigliola Cinquetti; 19.30 Prenos RL; 22.10 Glasbeni kontrasti; 22.35 Godalni kvartet.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 12.00, 13.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 9.00 Vi in jaz; 11.10 Radijska igra; 12.10 Kontrapunkt; 13.30 Strnjena komedija; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.20 Oddaja za mladino; 18.15 Plošče; 19.30 Luna park; 20.20 Melodrama; 21.15 Komorni koncert; 23.00 Danes v parlamentu.

II. PROGRAM

8.30, 10.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Dirigent L. Maasel; 9.00 Orkestri lahke glasbe; 9.45 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Poje C. Villani; 13.00 Hit parade; 14.00 Zakaj in kako?; 14.05 Juke box; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.40 Ital. nove pesmi; 16.10 Popoldanska oddaja; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.00 Glasbeno-govorni spored; 20.10 Večerno vabilo; 21.00 Kulturna oddaja; 22.15 Francoske nove plošče; 22.40 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Podobe in glasba; 11.15 Arhiv plošč; 11.45 Sodobna ital. glasba; 12.20 Klavirske skladbe; 13.00 Medigra; 14.00 Glasba izven sporeda; 15.00 Scarlattijev oratorij; 17.25 Strani iz albuma; 17.45 Jazz; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Bodočnost presaditve organov; 21.30 Opereta.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Baletna glasba; 10.20 Ital. inštrumentalna glasba; 11.00 Medigra; 11.45 Klavirski koncert; 14.30 Muzio Clementi; 15.30 Simf. glasba — stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna oddaja; 8.10 Operna matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Kratke skladbe Petra Liparja; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Skladbe za mladino; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 «Balkanske pitoreske...»; 16.40 «Rad imam glasbo»; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Iz francoske glasbe okrog 1900; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel Dorka Škoberneta; 20.00 20 let Slovenskega okteta; 20.30 «Top-pops 13»; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Ital. novi patenti; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Spored za otroke; 18.45 Klavirski koncert; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Posebna reportaža; 22.10 Boks: Arcari-Diaz; ob koncu dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 «Strategia del ragno» — TV film; 22.55 Habitat.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.35 Poročila; 9.30, 14.15 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 15.40 Splošna izobrazba: Gore in taborjenje; 17.00 Obzornik in poročilo z zasedanja ZKJ; 17.50 Bratovščina Sinjega galeba; 18.20 Film; 18.30 Ansambel «Korni grupa»; 19.05 V središču pozornosti; 19.45 Cikcak; 20.35 Vremenar — film.

EVROPSKI POKAL NARODOV

Italija bi se zadovoljila tudi z neodločenim izidom

V sobotni tekmi bosta zelo verjetno nastopila tako Rivera kot Mazzola

DUNAJ, 29. — Italijanska nogometna reprezentanca je danes opoldne dopotovala v avstrijsko prestolnico. Odpravo sestavljajo naslednji igralci: Albertosi, Cera, Domenghini, Gori, Niccolai, Riva, De Sisti, Ferrante, Bertini, Burgnich, Facchetti, Mazzola, Prati, Rivera, Rosato, Juliano, Zoff in Poletti.

Letalo je vzletelo z letališča v Pisi, kjer je veliko število navijačev od njih zahtevalo, seveda največ od Rive, avtograme in slike. Na letališču v Schwechatu je italijanske reprezentante dočakal generalni konzul Quetin, nakar so se podali v Parkhotel Schönbrunn, kjer bodo «azzurri» bivali dokler bodo v Avstriji.

Valcareggi je potrdil, da so vsi igralci v dobri telesni kondiciji, tudi Riva, ki se ni mogel udeležiti treninga proti Gubbiu, ker je bil prehlajen. Riva sploh zadnje čase ne dela vsega, kar delajo ostali italijanski reprezentanti: ali zamudi letalo, ki ga s Sardinije mora pelijati na kontinent, ali je prehlajen ko je treba trenirati, skratka je nekoliko privilegiran.

Jutri bo na sporedu kratek trening na igrišču, ki je zraven znanega dunajskega stadiona na Praterju, pojutrišnjem pa bo trening na igrišču, kjer bodo igrali. Postavo bodo objavili verjetno komaj po zadnjem treningu, je pa zelo verjetno, da bo naslednja: Albertosi; Burgnich, Facchetti; Bertini, Rosato, Cera; Domenghini, Rivera, Mazzola, De Sisti, Riva.

Oba vratarja italijanske reprezentance Albertosi in Zoff sta popolnoma mirna. Tudi Ferrante je dobro razpoložen saj upa, da bo vsaj en počas zaigral tudi on. Kapetan ekipe Facchetti parvi, da je Avstrija v zadnjem času zabeležila znaten napredek, saj je po porazu z Jugoslavijo igrala neodločeno z Madžarsko in potem zmagala Francijo na Dunaju. Italija je v Avstriji zmagala do sedaj trikrat. Facchetti upa, da bo še četrtič.

Predsednik italijanske profesionalne nogometne zveze Stacchi je na vprašanje če bi se Italijani zadovoljili z neodločenim rezultatom izjavil, da ja, saj je Avstrija zelo močna ekipa.

Avstrijci bodo praktično obdržali ekipo, ki je igrala proti Madžarski in proti Franciji. Igrala bosta tudi oba igralca, ki sta bila do sedaj uspešna za avstrijske barve: Kreuz in Redl: prvi je dal edini gol Madžarom, drugi pa zmagoviti dosežek proti Francozom.

KOŠARKA

Drevi v Gregorčičevi dvorani

Družabni večer košarkarjev Bora

Drevi ob 20. uri bo košarkarska sekcija ŠZ Bor v Gregorčičevi dvorani v Trstu priredila družabni večer in z njim uradno začela svojo košarkarsko sezono za leto 1970-71. Drevišnjega večera se bodo udeležili vsi predstavniki sekcij, Borovi in drugi košarkarji, ljubitelji košarke in prijatelji.

Po kratkem govoru, s katerim bodo predstavniki odseka seznanili udeležence o programu letošnje košarkarske sezone, bo priznani slovenski filmski umetnik Aljoša Žerjal predvajal dva zanimiva filma s posnetki olimpijskih iger v Mehiki in s košarkarskega svetovnega prvenstva v Ljubljani. Prava novost bo film o ljubljanskem prvenstvu, saj ga bo Žerjal prvič posredoval občinstvu.

Poleg tega je namen družabnega večera ta, da se košarkarji vseh ekip pred raznimi prvenstvi sestanejo in se med seboj spoznajo.

HOKEJ NA LEDU

Danes in jutri se bosta srečali med seboj državni reprezentanci Italije in Francije v hokeju na ledu. Drevi bo na sporedu srečanje v Milanu, jutri pa v Comu.

Obe reprezentanci sta se doslej pomerili že trinajstkrat. Izkupiček srečanj govori v prid Italiji, saj je osvojila 11 tekem, Francija pa le 2.

TOTIP

1. —	1.	Alvernia	X
	2.	Giullare	X
2. —	1.	Gasparri	2
	2.	Matera	1
3. —	1.	Sesino	2
	2.	Evelina	1
4. —	1.	Rosarno	X
	2.	Adriatico	2
5. —	1.	Quiled	2
	2.	Rinello	X
6. —	1.	Lady Coppella	2
	2.	Pallaletta	1

KVOTE
11 — 959.195 lir
12 — 47.173 lir

PO ZAKLJUČKU SEZONE

JUGOSLOVANSKI ATLETI V SAMEM VRHU SVETOVNIH LESTVIC

Najboljša jugoslovanska atletinja je Snežana Hrepevnikova, zmagovalka zlate kolajne na univerziadi

Velike mednarodne atletske prireditve so letos že za nami. V oktobru so še samo nekatera zapoznela srečanja ter tekmovanja v deseteroboju. Statistiki nam bodo kmalu priredili lestvice najboljših atletov pravkar pretekle sezone.

Na teh lestvicah bomo zasledili tudi nekaj jugoslovanskih imen. Čeprav je govor o posameznikih, ki so daleč najboljši med ostalimi jugoslovanskimi atleti, je vsekakor to zelo razveseljivo dejstvo.

Najvišje uvrščena bo skakalka v višino Snežana Hrepevnik, članica kluba «21. maj» iz Beograda, ki je na drugem mestu za leto 1970. V začetku septembra je Snežana na turinski univerziadi preskočila značko 186 cm in osvojila zlato kolajno. S tem je tudi postavila nov jugoslovanski rekord. Letos je bolje od nje skočila le sovjetska prvakinja Okorokova - Lazareva (187), za njo pa so skakalke, katerih imena so dobro znana med ljubitelji atletike širom po svetu. Govorimo o olimpijski zmagovalki Miloslavi Reskovi-Huebnerjevi (ČSSR), o svetovni rekorderki «indoor» Avstrijki Gusenbauerjevi, o najboljši svetovni stilistki vzhodni Nemki Riti Schmidt, o romunski «flopistici» Cornelii Popescujevi in drugih.

Na tretjem mestu bomo zasledili še dva jugoslovanska atleta: Vero Nikoličevo in Daneja Korico.

Nikoličeva je v začetku julija pretekla progo 800 m v času 2'02''2. To je bilo v zahodnem Berlinu, ko je bila prva v zelo močni mednarodni konkurenci. Potem sta na univerziadi v Turinu boljše od nje tekli Hoffmeisterjeva (NDR) in Avstrijka Sykora. Tako se je Vera znašla na tretjem mestu na lestvici najboljših svetovnih srednjeprogašic. Isti čas je medtem dosegla tudi Karin Burneleit, ki tako deli z Nikoličevo tretje mesto. Peta je Romunka, 29-letna nosilka srebrne kolajne iz Mehike Ileana Silai s časom 2'02''5.

Korica je tretji na lestvici tekačev na 2.000 m. Ta disciplina sicer ni tako prestižna kot 1.500 m ali 5.000 m je pa vseeno značilno, da zasledimo v njej Jugoslovana, ki je letos osvojil 60 prvih mest in bil poražen le trikrat. Boljše od njega sta tekla Italijan Francesco Arese in Kenijec Keino.

Nataša Urbančič, Jugoslovanka, ki trenutno živi v Avstraliji, je letos vrgla kopje na razdaljo 57,16 m, kar ji je veljalo sedmo mesto na svetovni lestvici. Ta rezultat je dosegla v zgodnji pomladi. Najboljši letošnji rezultat je dosegla Poljakinja Jaworska (61,44 m).

Tudi Ivico Karasija najdemo na lestvicah najboljših tekačev na progi 100 m. Sicer ne na svetovni, temveč na evropski, kjer ga njegov rezultat 10''2 uvršča med prvih deset. Reprezentativno štafeto 4x100 m (sestavljajo jo Mušković, Lendjel, Kocuvan in Karasi) najdemo prav tako v samem evropskem vrhu. Karasi je svoj rekord postavil v Bukarešti na balkanskem prvenstvu, štafeta pa je dosegla čas 39''7 v Sarajevu v tekmovanju za atletski pokal Evrope.

S temi rezultati bo Jugoslavija zasedla precej visoko mesto na svetovni lestvici, ki jo vsako leto sestavijo na podlagi mest, ki jih osvojijo posamezni atleti. Uspehi Snežane Hrepevnikove, Daneja Korice, Vere Nikoličeve, Nataše Urbančičeve, Ivice Karasija in štafete ne bodo šli neopaženo mimo.

STRELJANJE

Jugoslavija je dosegla na svetovnem strelskem prvenstvu v Phoenixu v ZDA velik uspeh: uvrstila se je namreč na 3. mesto za Sovjetsko zvezo in ZDA. Jugoslovani so osvojili šest kolajn, med temi kar tri zlate. Na prvenstvu je nastopalo skupno 23 držav.

Zgornji del lestvice po osvojenih kolajnah je naslednji:

Država	Z	S	B	Sk.
1. Sovjetska zveza	19	16	9	44
2. ZDA	12	14	9	35
3. Jugoslavija	3	2	1	6
4. Švedska	3	1	4	8
5. Švica	3	0	1	4
6. Z. Nemčija	2	3	8	13
7. ČSSR	2	7	7	16
8. Italija	2	1	2	5

Košarkarska sekcija ŠZ BOR bo priredila tečaj

MINIBASKETA

za letnike 1958 in mlajše. Vse potrebne informacije dobite v društvenih prostorih, Vrdelska cesta 7, od 13.30 do 14.30. Telefon 96-548.

PO SVETOVNEM PRVENSTVU V GIMNASTIKI V LJUBLJANI

Japonska gimnastična šola trenutno najboljša na svetu

Pri ženskah «dvovladje» Sovjetinj in vzhodnih Nemk

Velika telovadna predstava v Ljubljani je zaključena. Zdaj lahko potegnemo pod dogodki v hali Tivoli črto in opravimo kratek obračun. Ta je bil vsekakor pozitiven: gimnastični šport je pokazal izreden napredek, tako velik, kot še nikoli doslej. Skoraj neverjetno je, da je bilo mogoče v tem obdobju, ko je športna znanost že tako močno «napeta», pokazati toliko novega in zahtevnega. Domiselnost sestavljavcev vaj je bila res izredna in kajpak tudi izvajalci so s svojimi storitvami že skoraj mejili na nemogoče. To je bilo videti zlasti pri seskokih z orodij in pa v zaključkih parternih vaj.

Svetovno prvenstvo sta označevala premoč Japoncev pri moških in dvoboj med Sovjetinjami in vzhodnimi Nemkami pri ženskah.

Japonci so moški del tekmovanja odločili v svojo korist tako prepričljivo, kot še nikoli doslej. Po obveznih likih je bilo morda še pričakovati vsaj delno «povračilno akcijo» Sovjetov, doslej glavnih tekmecev malih, nizkoraslih Azijcev. Toda nadaljevanje prvenstva je pokazalo, da je bil japonski «zaostanek» po obveznih vajah res le posledica nekaj hudih spodrsljajev sinov vzhajajočega sonca. V svojih naslednjih nastopih pa so Japonci pokazali vse kar znajo, in tega ni bilo malo. Pomisliti moramo, da so ob koncu dvanajsteroboja zaostali sicer odlični sovjetski telovadci za svojimi japonskimi tekmeci (na ekipni lestvici) za kar 6,75 točke, torej v poprečku vsak posameznik za več kot pol točke v vsaki vaji. Sovjeti, ki imajo v telovadbi tako bogato tradicijo, niso odnesli domov niti ene zlate medalje.

KOLAJNE MOŠKI				
DRŽAVA	Z	S	B	Sk.
JAPONSKA	7	6	4	17
SZ	0	3	2	5
JUGOSLAVIJA	1	0	0	1
V. NEMČIJA	0	0	2	2

Od kod Japoncem taka premoč?

Seveda, njihova premoč izhaja predvsem iz izredne prizadevnosti pa tudi telesne sposobnosti. S svojo majhno postavo so izvajali z lahkoto vrsto elementov, ki so višjim tekmovalcem povzročali velike težave. Pa še nekaj: Japonci so se verjetno med vsemi telovadci najbolje prilagodili novim sodniškim normam. Te namreč vzpodbujajo tekmovalce, ne toliko k uglajeni, standardni izvedbi, kot k prikazu novih in tveganih elementov. Prav ta težnja k originalnosti je Japoncem, kot kaže, uspela najbolje med vsemi. Svoje storitve so stopnjevali figurativno, težavnostno in tehnično. Videli smo celo trojni vijak pri saltu nazaj s stegnjenim telesom, kar je še pred kratkim veljalo kot neizvedljivo. Cukaharov preskok je bil fenomenalen. Kenmocujev prevrat naprej z vijakom in pol je navdušil tudi strokovnjake.

Edini, ki je v tej množici novotarij uspel obdržati svoje pozicije s prejšnjih prvenstev je bil Miro Cerar. Pokazal ni nobene bistvene novosti, toda to kar je pokazal je bilo dovršeno, mojstrsko, elegantno. Ostali tekmovalci so sicer na Cerarja sprožili na konju oster napad z vrsto izrednih težkih elementov in vezav, zlasti Kenmocu, katerega vaja je bila tako težka, kot doslej še nobena na tem orodju. Zato je v finalu tudi prejel višjo oceno kot Cerar, ni pa mogel nadomestiti z njo Cerarjeve prednosti iz dvanajsteroboja kot tudi ne ostali. Vsekakor ostane dejstvo, da so tudi v telovadbi možne izjeme in taka izjema je bil Cerar, ki je na predvečer svojega 31. rojstnega dne, v poplavi novosti, edini iztrgal Japoncem zlato medaljo s klasično in nekoliko staromodno vajo.

KOLAJNE ŽENSKE				
DRŽAVA	Z	S	B	Sk.
V. NEMČIJA	3	3	1	7
SZ	3	2	6	11
ZDA	0	1	0	1
ČSSR	0	0	1	1

V ženskem sporedu ni bilo take «monotonosti» kot pri moških. Bitko za prvo mesto sta namreč enakopravni bili dve reprezentanci: sovjetska in vzhodnonemška. Čeprav je bil to skoraj «mrtvi tek» so ga uspele Sovjetinje z malenkostno prednostjo odločiti v svojo korist. Kljub temu pa lahko rečemo, da se je bitka med obema vrstama zaključila bolj z remijem, kot pa z zmago ene ali druge reprezentance.

Podobno kot pri moških je bilo tudi pri ženskih vajah opaziti vrsto novih, težkih in skrajno težkih elementov. Na bradlji in na parterju smo videli storitve, ki so še pred nekaj leti povzročale težave celo moškim. Dekleta pa jih zdaj ne izvajajo nič manj pogumno, spretno in odločno kot njihovi sotekmovalci.

Nobenega dvoma ni, da je tak napredek ženskih vaj posledica «moških» sistemov treniranja. Tudi za dekleta telovadba že zdavnaj ni več le ritmika, ampak trdo, težaško delo. Spomnimo se le vratolomnih seskokov z dvovišinske bradlje, uleknjenih vijačnih prevratov v parternih vajah, premetov nazaj na gredi, itd. Od nekdanje ženske telovadbe je ostalo res bolj malo. Kljub temu pa je treba priznati, da dekleta na oltar težavnostnih zahtevkov niso darovala svoje ljubkosti in ženskosti. Njihova izvajanja so kljub skrajni težini posameznih elementov ohranila eleganco, mehkobo, ritem. Zato lahko tudi za dekleta rečemo (enako kot za moške), da je njihova današnja gimnastika izredno napredovala, postala težja, toda zato tudi lepša in bolj privlačna.

SVETOVNI PRVAKI

MOŠKI

Ekipno: JAPONSKA
Dvanajsteroboj: KENMOCU (Jap.)
Parter: NAKAJAMA (Jap.)
Konj: CERAR (Jug.)
Krogi: NAKAJAMA (Jap.)
Preskok: CUKAHARA (Jap.)
Bradlja: NAKAJAMA (Jap.)
Drog: KENMOCU (Jap.)

ŽENSKE

Ekipno: SOVJETSKA ZVEZA
Osmeroboj: TURIŠČEVA (SZ)
Preskok: ZUCHOLD (V. Nem.)
Gred: ZUCHOLD (V. Nem.)
Bradlja: JANZ (V. Nem.)
Parter: TURIŠČEVA (SZ)

TEKMOVANJE ZA MEMORIAL MIRKA FILEJA

Kljub razmeroma skromni udeležbi več dobrih rezultatov v atletiki

Na sporedu bo še nastop v košarki in «med dvema ognjema» - Tekmovalci iz Rupe najboljši strelci - V balinarskem turnirju so zmagali Goričani pred Doberdobci

Najvažnejši del memoriala «M. Filej» se je zaključil s tekmovanjem v atletiki. Končana so namreč tudi tekmovanja v namiznem tenisu, v balinanju ter streljanju. Ostane še samo «med dvema ognjema», košarka ter morda nogomet.

ATLETIKA

Atletika je bila na šolskem stadionu v Gorici. Udeležba bi lahko bila številčno večja, saj je bilo vreme lepo, čeprav nekoliko mrzlo, vendar pa so deketa in fantje tekmovali z voljo in zagrizenostjo. Doseženi so bili nekateri dobri rezultati, npr. Dornikova v metu diska, Zavadlavova v višini, Mirko Špacapan v metu krogle, Peterin v skoku v daljino, Marko Kranner v četveroboju itd.

Rezultati:

ŽENSKE

100 m:
1. Travan S. 14''7
2. Salatei I. 15''4
3. Figar L. 15''4

200 m:
1. Grassetti A. 28''5
2. Travan S. 31''4

1000 m:
1. Zanella A. 3'51''2

krogla:
1. Prinčič Neva 7,76 m

disk:
1. Dornik Neda 21,80 m
2. Miklus Eda 20,02 m
3. Prinčič Neva 18,92 m
4. Figar L. 17,60 m
5. Prinčič Loredana 16,66 m

višina:
1. Grassetti A. 130 cm
2. Zavadlav Eda 130 cm
3. Miklus Eda 120 cm
4. Prinčič Darja 115 cm
5. Dornik Neda 115 cm

daljina:
1. Salatei I. 3,80 m
2. Figar L. 3,77 m
3. Dornik Neda 3,66 m (izven konkurence)
4. Zavadlav Nasta 3,65 m
5. Miklus Eda 3,42 m (izven konkurence)
6. Prinčič Darja 3,09 m

MOŠKI

Dečki

80 m:
1. Valerio R. 10''5
2. Čevdek Fabij 11''2
3. Petejan Egon 11''3
4. Krapic Marino 11''8

1000 m:
1. Donati Ezio 3'21''5
2. Cijan Marino 3'33''2

daljina:
1. Čevdek Fabij 4,69 m
2. Devetak Karlo 3,93 m
3. Krapic Marino 3,15 m

višina:
1. Devetak Karlo 130 cm
2. Petejan Egon 125 cm
3. Krapic Jurij 120 cm
4. Vižintin Mavricij 120 cm
5. Ferfolja Gabrijel 120 cm

Mladinci

300 m:
1. Plesničar Ivan 46''8

1000 m:
1. Plesničar Ivan 3'18''5

daljina:
1. Ianniello Attilio 5,19 m
2. Tommasi Marjan 4,81 m
3. Plesničar Ivan 4,45 m

višina:
1. Ianniello Attilio 160 cm
2. Plesničar Ivan 135 cm

krogla (6 kg):
1. Špacapan Mirko 11,52 m
2. Ianniello Attilio 10,92 m
3. Kuštrin Zdravko 8,34 m

disk (1,75 kg):
1. Špacapan Mirko 34,84 m

kopje (800 g):
1. Špacapan Mirko 30,92 m (izven konkurence)

Člani

400 m:
1. Komel Igor 74''3 (izven konkurence)

1500 m:
1. Kranner Marjan 5'17''9
2. Kranner Marko 5'19''7

100 m:
1. Kodrič Miki 12''3
2. Vogrič Sergij 12''4
3. Kranner Marko 12''5
4. Kranner Marjan 12''9
5. Pavšič Rudi 13''0
6. Komel Igor 13''4
7. Frandolič Darij 13''7

daljina:
1. Carini 3. 6,01 m (izven konkurence)
2. Kodrič Miki 5,50 m
3. Stambul F. 5,43 m
4. Peterin Danilo 5,36 m
5. Kranner Marko 5,31 m
6. Kranner Marjan 5,03 m
7. Pavšič Rudi 5,03 m
8. Frandolič Darij 5,03 m

višina:
1. Carini Robert 170 cm
2. Peterin Danilo 150 cm
3. Frandolič Darij 150 cm
4. Pavšič Rudi 150 cm
5. Pahor Robert 150 cm
6. Mermolja Frane 135 cm

krogla (7,25 kg):
1. Carini Robert 11,64 m
2. Kozlin Marij 11,40 m
3. Špacapan Bernard 9,65 m
4. Kranner Marjan 9,57 m
5. Kranner Marko 9,55 m
6. Komel Igor 8,49 m
7. Nicora P. 8,20 m

disk 2 kg):
1. Kozlin Marij 26,26 m
2. Pavlin Igor 24,53 m
3. Nicora P. 23,48 m
4. Lutman Dušan 23,24 m

kopje (800 g):
1. Kozlin Marij 38,22 m (izven konkurence)
2. Nicora P. 34,00 m
3. Lutman Dušan 31,12 m
4. Pavlin Igor 25,34 m

četveroboj (100 m, krogla, daljina, 1500 m):
1. Kranner Marko 1661 točk
2. Kranner Marjan 1530 točk

Najboljši tehnični rezultat: Mirko Špacapan, krogla, 635 točk.

BALINANJE

Za to panogo se je prijavilo kar 14 moštev. Verjetno bi se jih prijavilo še več, če ne bi bilo vreme tako mrzlo. Iz Doberdoba je bilo 5 moštev, iz Gorice 4, iz Štandreža 4 in iz Sovodenj 1. V polfinale so se uvrstila naslednja moštva: Doberdob A, ter Gorica A, B in C. V tekmi za prvo in drugo mesto sta se pomerili ekipi Gorica A (Leban-Pelicon) ter Doberdob A (Ferfolja-Gerin). Po dveurni borbi je zmagala Gorica s tesnim izidom 16-15. Tretje mesto je zasedla ekipa Nini-Pavlin, četrto pa Berto Karlo.

STRELJANJE

Kot najboljši so se na letošnjem tekmovanju izkazali strelci iz Rupe, ki so obenem letos prvič nastopili. Odnesli so prva mesta tako v konkurenci posameznikov, kot tudi ekipno.

Mladinci
1. Tomšič Ljubo, Sovodnje 27
2. Tommasi Marjan, Gorica 24
3. Špacapan Mirko, Gorica 18

Člani
1. Tomšič Vojko 30 točk
2. Tomšič Marjan 28 točk
3. Ožbot Savo 28 točk
4. Rutar Edi 27 točk
5. Florenin Pepi 27 točk
6. Kogoj Jože 27 točk

Sledi še 14 tekmovalcev.

Ekipno
1. Rupa C (Florenin, Ferfolja in Rutar)
2. Gorica B (Treu, Btatistutti in Klanjšček)
3. Rupa A (Ferfolja, S. Buzin in Tomšič V.)

Sledijo še Rupa B, Gorica A, Rupa D, Gorica skavti, Gorica C.

PREDPRVENSTVENI ODBOJKARSKI TURNIR CRDA

Pomanjkanje telovadnice resno ovira priprave Brega

Po pozitivnem nastopu v Bovcu so Brežani podlegli drugi ekipi CRDA

V ponedeljek so Brežani ponovno stopili na igrišče in zaigrali svojo tretjo tekmo v okviru predprvenstvenega turnirja CRDA ter doživeli tretji poraz. Negativen nastop pa je tokrat popolnoma razumljiv. Pomisliti moramo namreč, da so bili skoraj vsi igralci še utrujeni od prejšnjih nastopov. V petek so zaigrali pet borbenih setov proti Krasu, v nedeljo pa so gostovali v Bovcu, kjer so dali vse iz sebe proti ekipi OK Bovec.

Razumljivo je torej, da so igralci iz Brega stopili na igrišče psihično povsem nepripravljeni. Razen tega so tudi nasprotnika precej podcenjevali, kar je seveda največja napaka, ki jo lahko kaka ekipa stori.

Druga ekipa ladjedelnic se je predstavila kot precej homogeno moštvo, ki je sestavljeno iz samih mladincev. Čeprav so še novinci pa predvajajo, zlasti zaradi precejšnje višine svojih elementov, kar uspešno napadalno igro.

Dogodki na igrišču so se zelo čudno razvijali. Ekipa Brega je takoj povedla in z gotovo in racionalno igro spravljala v težavo nasprotno ekipo. Naši fantje so že vodili 11:3 in nato še 13:8, ko so z neverjetno statičnostjo dovolili opogumljenim nasprotnikom, da jih dohitijo in celo zaključijo set v svojo korist.

Z moralo na višku so igralci CRDA nadaljevali s tako igro in povsem zbrisali z igrišča abulično ekipo Brega in vodili že 12:1, ko so naši vendarle nekoliko uredili svoje vrste in se približali na 13:7, več pa tudi niso zmogli.

V tretjem setu je bila igra bolj uravnovešena vendar slovenskim predstavnikom ni šlo izpod rok in pri stanju 12:12 jih je zopet zajela kriza, kar so seveda nasprotniki izkoristili ter zaključili tekmo v svojo korist.

CRDA B — BREG 3:0 (15:13, 15:7, 15:12)

CRDA B: Spizzamiglio, Spinelli, D'Orlando, Grossman, Fiorucci, Polli, Fonda, Biondani.

BREG: Skrinjar, Grgič, Svetina, Žerjal B. in V. Lovriha Vojko, Vojteh B. in F.

V delno opravičilo naših predstavnikov, naj povemo še da Brežani še vedno ne razpolagajo z lastno telovadnico in ne morejo torej redno trenirati. Same tekme pa tudi niso dovolj za pripravo ekipe, če jim ne sledi primerna tehnična vaja. Tako se lahko zgodi, da bleščečim nastopom sledijo nepredvideni spodrsljaji kot se je na žalost zgodilo. Upajmo torej, da bodo naši fantje prišli čimprej do telovadnice, tako da bodo lahko z rednimi treningi odpravili tiste vrzeli, ki jim ne dovoljujejo pozitivnih nastopov.

S. R.

Sovjetinja Olga Karaševa v vaji na gredi

MLADEN OLJAČA: 113.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

«Otroci so odpornejši kot odrasli,» je rekel Miloš in udaril s pestjo po steklu, skozi katero so ga opazovale neštevilne trpeče in prestrašene oči. «Kaj pa zijate? Nazaj...»

«Ali so v taborišču zdravniki?»

«Jih je nekaj,» je povedal Miloš. «Včeraj smo dobili še enega. Nekega Žida s Kozare.»

«Živijo skupaj ali ločeno?»

«Živijo skupaj, delajo pa ločeno.»

Odšli smo proti baraki, ki mi jo je Miloš pokazal.

«Hej, lopovi, pridite ven!» je zavpil Miloš pred barako in udaril s pestjo po vratih.

Ravnodušni in topi taboriščniki so se praznih rok pokazali na pragu. Zdelo se mi je, da prihajajo iz groba.

«Kako se pišeš?» sem vprašal najstarejšega.

«Samuilo,» je odgovoril.

«Zdravnik ali bolničar?»

«Zdravnik... Trideset let prakse.»

«To je ta čifut,» je rekel Miloš. «Tudi žena je z njim. Oba sta s Kozare.»

«Je ona tudi zdravnica?»

«Jaz sem zdravnik, Rahela pa ni,» je rekel Samuilo. «Rahela mi je res pri vsem pomagala in lahko rečem...»

«Ste tudi vi zdravniki?» sem vprašal gručo moških, podobnih prikaznim.

«Smo,» je odgovorila ena od prikazni.

«Zakaj pa še vi ne odgovorite, zakaj molčite?» sem vprašal ostale. «Potrebujem zdravnike. Naj pridejo zdravniki. Stopite semlje, v vrsto... Eden, dva, trije...

«Hitreje, lopovi,» je ukazal Miloš.

«Šest jih je,» sem rekel.

«Šest,» je potrdil Miloš.

«Čujte, smrdljivci,» sem rekel. «Čaka vas naloga, od katere bo odvisno vaše življenje. Moja mati je bolna. Šest mesecev že leži na postelji, umira, toda jaz upam in iščem zdravilo... Če mi rešite mater, vam podarim življenje... Če umre, vas bom pobil ko pse.»

«Od česa boleha vaša mati?» je vprašal Samuilo.

«Če bi vedel, vas ne bi vprašal,» sem odgovoril. «Njeno bolezen morate sami ugotoviti, ali pa vam bodo odletele glave. Odpeljal vas bom k nji, da jo pregledate, toda če ji ne boste pomagali, si pripravite goltance za nož.»

«Jaz jih bom vzel v roke,» je rekel Miloš. «Poslujte, čifuti! Če ne boste ozdravili mater polkovnika Franjčevića, vas bom razrezal na rezance in pometal v Savo.

«In kje je vaša mati?» je vprašal Samuilo.

«Kdo te je pa kaj vprašal, vol?» ga je sunil Miloš. «Ne sprašuj, samo ubogaj.»

«Na pot pojdemo ob zori,» sem rekel.

«Ali grem lahko tudi jaz z vami?» je vprašala vrani podobna ženska, ker je imela obraz ovit s črno ruto.

«Ker nisi zdravnik, te ne potrebujemo,» je rekel Miloš in sprožil vanjo revolver.

«Baraba!» je zavpil Samuilo. «Zakaj si ubil mojo Rahelo?»

«Saj bom ubil tudi tebe, čifut!» je Miloš planil na Samuila.

«Čakaj!» sem zavpil. «Lahko ga bomo še zmeraj ubili, če mi ne ozdravi matere... Tako se bo zgodilo z vami vsemi, če mi ne ozdravite matere,» sem rekel zdravnikom in jim pokazal mrtvo Židovko.

«To ni nič,» je rekel Miloš. «Razrezal jih bom na rezance... Ste slišali, čifuti? Če ne boste ozdravili polkovnikove matere, vas bom vse na rezance...»

VLAK IZ ZEMUNA (Dnevnik) — Danes smo dobili iz Zemuna poln vlak ujetnikov s Kozare. Poslali so nam jih Nemci iz taborišča na ustju Save pred Donavo. V tem vlaku je bilo nad dva tisoč kmetov (še toliko pa jih je ostalo v Zemunu), predvsem žensk in starcev. Pred odhodom iz zemunskega taborišča so taboriščniki, ki so zvedeli, da nekam gredo, začeli šepetati, glasno govoriti, nekateri so celo kričali, kar so si Nemci razložili kot znamenje nezadovoljstva in dogovarjanja za odpor, zato so kar takoj tam pobili s koli nad dvesto ujetnikov, druge pa stlačili v vlak in poslali nam v Jasenovac. Zaprli so jih v živinske vagone. Niso jim dali ne kruha ne vode. V vagonih je bilo pretesno. Ujetniki niso mogli sedeti, ampak so stali, se stiskali, padali drug čez drugega in čakali, da se zadušijo. Od Zemuna do Jasenovca je vlak vozil pet dni, močno zastražen, vrata na vagonih pa so bila zaprta. K ujetnikom nihče ni prišel, nihče jim pomagal, ko so v zaprtih vagonih klicali na pomoč, stokali, kleli, razbijali, blazneli in umirali, proseč zraka, kruha in vode...

Grozno je smrdelo.

Ko je vlak pripeljal in smo začeli odpirati vrata na vagonih, so ven kot vreče padali moški in ženske, omedleli in na pol mrtvi, komaj še z znamenji življenja. Eni so prosili kruha in vode. Drugi so tulili. Nekateri so nas celo napadli pa smo morali streljati.

Ko so taboriščniki pred postajo zagledali vodovodno pipo, so tisti, ki so imeli še toliko moči, planili k vodi. Kar preskakovali so drug drugega. Obkolili so pipo, se gnetli in prerivali, padali drug na drugega in lovili lonček, ki ga nikakor niso mogli natočiti. Eni so vodo lovili z usti in z izplazenim jezikom, drugi so se ulegli pod pipo in pustili, da jim je voda lepo tekla na glavo, drugi pa so jih medtem napadali, pehali in hodili po njih, da bi prišli do vode.

Nekdo je ustrelil, toda truma pred pipo se ni niti zganila. Ustaši so streljali v ljudi (Miloš in Matković sta vpila), toda taboriščniki so še naprej pehali drug drugega, iskali vodo in se niso zmenili za svinčenke. Padali so in ostajali okrog pipe, toda umaknil se ni nihče. Ko so ti umirali, so drugi pritiskali od vlaka, da bi si ugasili žejo, za streljanje se še zmenili niso. Tisti pred vagoni, pred vlakom, so ležali na tleh in umirali v mukah.

Hoteli smo jih nagnati v taborišče, toda skoraj nobeden ni mogel hoditi. Izčrpani in onemeli kot crkovina niso bili več za nobeno rabo. Pobili smo jih pred vlakom, prebivalcem pa ukazali, da jih morajo zagrebsti ali pa odnesti in pometati v Savo.

IZ DNEVNIKA (7. VIII. 1942) — Poglavnik je burno pozdravljen prišel v Kostajnico na Uni. Spremljali so ga nemški poslanik, prejasni Siegfried von Kasche, nemški polkovnik Funk in vojni ataše grof von Spee pa general Perčević, polkovnik Prebeg, vojskovodja Kvaternik in ministri Sušić, Petrić, Bulić in Bešlagić. Na kolodvoru je visoke goste sprejela godba, moška in ženska ustaška mladina, pevsko društvo «Tomislav», gasilsko društvo ter trume meščanov. Raportiral je general von Stahl, nemška godba je zaigrala hrvatsko državno himno, nemški vojaki, domobranci in ustaši, brezhibno urejeni, pa so Poglavniku izkazali čast. Trenutek je bil prečudovit. Poglavnik je obšel vrste in pozdravljal vojake, ki so mu gromovito vzklikali.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 95 823
Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 73 338
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 50 par, mesečna 10 din, letna 100 din.
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 150, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice 150 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

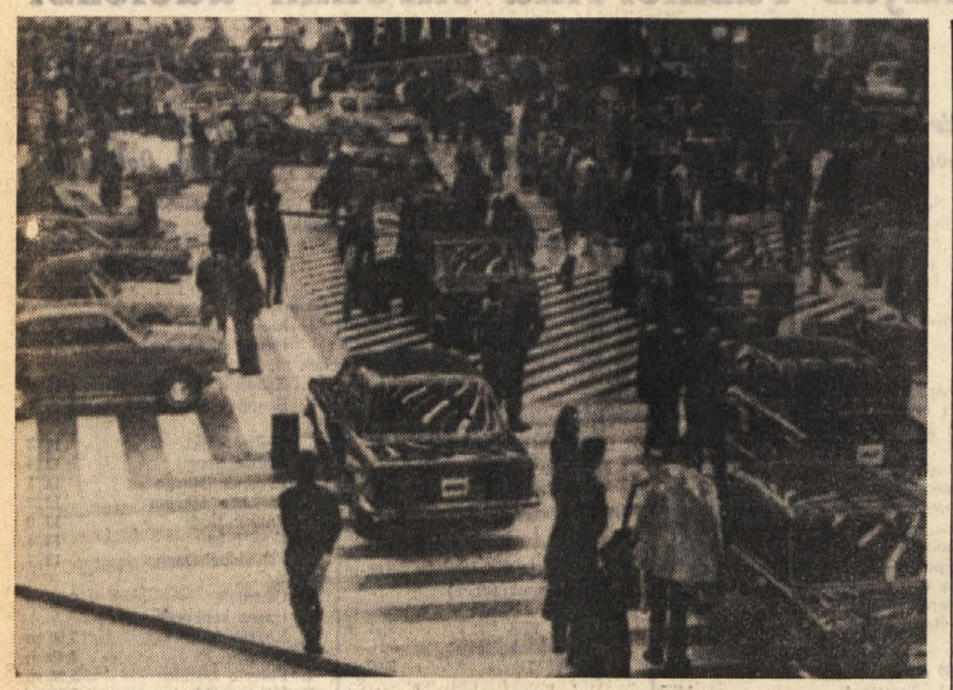

V torek so v Turinu odprli avtomobilsko razstavo. Na sliki: prvi obiskovalci svetovno znane razstave

«KITAJSKE ŠKATLICE» NA PROCESU V MILANU

Ne da bi ga vprašali, je policist zanikal udarec Pinelliju v tilnik

Število prič, ki naj bi videle Pinellijev «skok» se je nepričakovano povečalo - Odvetniki podčrtujejo protislovja v opisu dogodkov - Omejena preiskava notranjega ministrstva

MILAN, 29. — Proces proti uredniku tednika «Lotta continua» dr. Piu Baldelliju, je čedalje bolj podoben kitajskim škatlam. Vsakokrat, ko se odpre nova škatla, se v njej pokaže tretja. Tako se na procesu, vsak dan, pojavljajo nove verzije o Pinellijevi smrti. Vsi agenti in karabinjerji, ki so bili v sobi, rabijo iste izraze, ko gre za grobi opis dogodka: vrgel je cigareto skozi okno in še sam planil v prazno. Toda o podrobnostih, ki so — pri ugotavljanju resnice — se protislovja kopičijo, iz minute v minuto.

Včerajšnje zasedanje sodišča se je pričelo z izpraševanjem karabinjerskega častnika, Sartija. Tega doslej ni nihče omenil, zdi se pa, da je to peta priča Pinellijevega padca. Čeprav ga nihče doslej ni omenil v svoji pripovedi, vse kaže, da se je pojavil v sobi prav v trenutku, ko je anarhist Pinelli «padel» skozi okno.

Sarti je predsedniku dejal, da je iskal svojega nadrejenega, Lo Grana, ki je bil v sobi. Odprl je vrata v sobo in videl, kot zatrjuje, stopala padajočega Pinellija.

«Panessa se je tedaj pognal k oknu in ga skušal zagrabiti».

Predsednik «Ste slišali tudi premikanje stolic in ropot?»

Sarti: «To je bilo poznaje. Lo Grano je zdrvel iz sobe in kričal, da se je Pinelli vrgel, brigadir Mucilli pa se je zgrudil ob mizi in stokaje jokal — Ne, ne, ne!'».

Sodnik je zaslišal nato častnika javne varnosti Mucillija. Gre za edinega častnika, ki trdi, da se spominja točne ure dogodkov, ker je bil lačen in je stalno pogledoval na zapestje.

Dejal je, da je bil obrnjen s hrbtom proti oknu, ko je slišal zaloputniti oknice. Obrnil se je in videl, kako je Pinelli skočil skozi okno. Točneje, je dejal, «videl sem njegova stopala». «Zgrudil sem se na mizo in zastokal: Ne, ne... Tedaj mi je nekdo rekel, naj pazim na anarhista Valitutija, da bi tudi ta ne naredil samomora, morda z udarci v zid. Sstopil sem k njemu in se z njim pogovarjal nekaj minut.»

Kot je znano je Valitutti važna obremenilna priča. Sedel je v hodniku pred sobo in zatrjuje, da ni videl dr. Calabresija na hodniku in da je torej ta bil v sobi v trenutku, ko je Pinelli padel z okna. Prav tako trdi Valitutti, da je slišal ropot stolic, kot če bi se nekdo pretepal.

Predsednik je nato vprašal Mucillija, kako so ravnali s Pinellijem. «Je dobil Pinelli kak udarec, ko je bil v sobi?». Mucilli: «Izključujem, da bi kdorkoli izvrševal nad Pinellijem fizično ali moralno nasilje, posebno še, da bi ga kdo udaril v tilnik.»

Čeprav ga predsednik sodišča ni vprašal o tilniku, se je policist verjetno skliceval na trditve glasila PSI «Avanti», ki je objavil izsledke obdukcije Pinellijevega trupla. Izhaja namreč, da je imel na tilniku bulo, kot če bi ga kdo udaril s sistemom «karate».

Od tod tudi ponovitev vprašanja posameznim agentom, če vedo, da je Panessa izvedenec v «karateju». Vsi so doslej to zanikali.

Predsednik: «Včeraj so postavili vprašanje, če je Panessa izvedenec za karate...»

Mucilli: «Ni mi znano.»

Predsednik: «Kaj ste videli Pinellijeve pete ali prednji del stopal?»

Mucilli: «Ne spominjam se».

Predsednik je skušal ugotoviti, če je Pinelli padel hrbtno ali vnaprej.

Mucilli: «Pač pa lahko rečem, da je Pinelli skočil kot izveden plavalec.»

Na stol za priče je nato prišel častnik javne varnosti Mainardi. «Vstopil sem v Calabresijevo sobo iz radovednosti. Dal sem Pinelliju cigareto. Izgledal je povsem miren.»

Predsednik: «Je Pinelli povedal kaj, kar bi lahko kompromitiralo njegove tovariše?»

Mainardi: «Sploh ne. Pozneje sva se razgovarjala o železničarjih, ko je vtaknil roko med oknice, sunkoma odprl okno in se vrgel. Panessa je skočil k Pinelliju in ga zagrabil za noge» (Panessa je to prejšnjega dne zanikal). «Jaz pa sem zagrabil Panesso, da bi ne padel tudi sam.»

Odvetnica Guidetti Serra je tedaj vprašala agenta, če je kakemu drugemu anarhistu dal drugačno verzijo o dogodkih, kar pa je Mainardi kategorično zanikal.

Guidetti Serra: «Vi ste tedaj dejali, da vas ni bilo v sobi dr. Calabresija...»

Mainardi: «Ni res.»

Odv. Gentili: «Vas je ministrski inšpektor zaslišal?»

Mainardi: «Ne.»

Odvetnik je tedaj izbruhnil: «Torej si je preiskavo izmislil Allegra.» Dodal je še, da je sodišče priča hudim protislovjem v opisu Pinellijeve smrti, kar bo obramba tednika «Lotta continua» učinkovito podčrtala.

Vprašanje o preiskavi je sodnik ponovil dr. Allegri, ki je pojasnil, da je preiskava res bila, da pa je inšpektor zaslišal samo njega samega, ne pa podčastnikov, ker bi to motilo sodni postopek.

Vsekakor bo 6. novembra, po ukazu sodnika, preiskava v sobi dr. Calabresija, kjer bodo izvedenci izmerili razdalje in skušali preveriti znanstveno, če so vse izjave resnične, naprimer, če se lahko vidi okno izza vrat sobe itd.

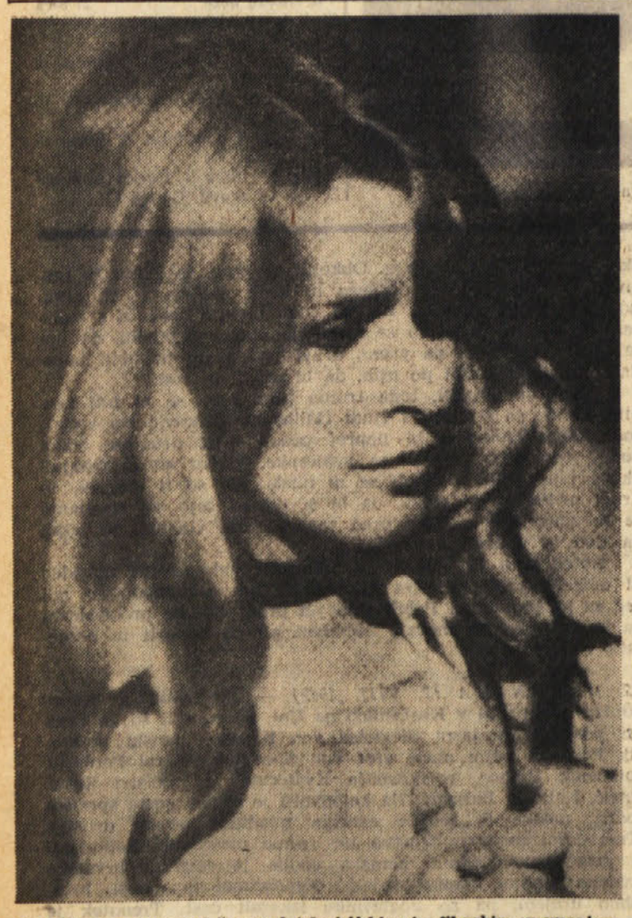

Senta Berger deli svoj čas med televizijskim in filmskim snemanjem. Zadnji film, ki ga je snemala, je «Ko so ženske imele rep». V tem filmu nastopa kot «primitivna in prazgodovinska» ženska, publika pa jo vendar raje vidi v modernih oblekah

Huda nesreča v železarni pri Seulu: 10 mrtvih

SEUL, 29. — Zaradi hude nesreče, ki se je pripetila v neki železarni pri Seulu, je 10 delavcev izgubilo življenje, 36 pa je ranjenih, od katerih je nekaj v smrtni nevarnosti. Peč, v kateri je bila kovina v tekočem stanju, je počila in vrela tekočina se je razlila po delavcih ob peči. Železarno so zgradili pred dvema letoma, peč pa je začela delovati samo pred 12 dnevi. Nesreča se je zgodila, medtem ko je skupina delavcev popravljala neko okvaro.

Letošnje novosti v sovjetski modi

Prvič je modna hiša «Dom modelei» predstavila obleko «nude look» - Težnja je, da bi moderna ženska kljub vsemu obdržala tipične ruske poteze

MOSKVA, 29. — *Prvič je modna hiša predstavila v Sovjetski zvezi «nude look»: dekle je med defilejem stopilo na oder v sami bluzi, brez modrčka ali spodnjega krila, sicer je bila bluzica okrašena z vezenjem. Moški so se pritožili, da «se je premalo videlo» in da skoraj to ni bil «nude look». Takoj nato pa se je predstavilo dekle, ki je imelo na goli koži nevezeno in zelo prozorno bluzo, tako da so bili vsi zadovoljni.*

Dogodek se je pripetil danes zjutraj v Moskvi, v dvorani, v kateri je modna hiša «Dom modelej» pripravila defile, na katerem so bili navzoči skoraj sami časnikarji in modni izvedenci. Modna hiša je predstavila modele za jesen in zimo 1970-1971 in pomlad-poletje 1971. Najvažnejša novost je bila, kakor smo omenili, «nood look», ki so ga v SZ prvič videli. Imenujejo ga «see trough» ali «vidi se skozi». Zanimivo pa je bilo tudi stališče Sovjetov v zvezi z dolžino kril, o kateri je zadnje čase mnogo prerekanja in prepiranja. Rusi so sicer sprejeli dolžino «midi», vendar se zdi, da so najbolj naklonjeni dolžini od 25 do 30 centimetrov od tal. Krila so ozka v pasu, nekoliko širši je spodnji rob. Vendar Sovjeti niso zavrgli mini-kril, kakor se je to zgodilo na zahodu. Pravočasno so razumeli težnje žensk, in še posebno moških, ter pripravili zelo prijetne modele mini-kril, ki jih pa «skrijejo» pod maxi ali midi-plašče. Verjetno bi morali pri tem upoštevali, da je v Sovjetski zvezi tak mraz, ki bi ne dovoljeval mini-kril pod mini-plašči, primerna za mraz in::: oči pa je prav gotovo kombinacija mini-maxi.

Barve, ki jih je predstavila moskovska modna hiša so v glavnem precej umirjene. Zanimiv je zopeten podvig črne barve, tako za moške, kot za ženske in še posebno za te. Spet se je pojavila naravna svila, predstavili pa so tudi mnogo vrst kožuhov in še kombinacij med različnimi vrstami kožuhov, ki so izvale zelo veliko zanimanja.

Modele je predstavljala Nina Okunieva, ki je po imenu predstavljala tudi manečenke. Med tiskovno konferenco sta Okunieva, ravnatelj dejelja Viktor Jaglovski in umetniška ravnateljica Turčinskaja izjavili, da so pri letošnji zbirki modelov skušali uskladiti zahteve modernega človeka s tipično ruskimi karakteristikami. Ruska ženska se mora sicer oblačiti, kakor veleva moda, vendar mora obdržati vso nežnost in istočasno milo avtoritarnost, ki ji je tipična. Okunjeva je dalje še poudarila, da so skušali najti srednjo pot, ki bi nič ne odvzela ali zanikala mladim dekletom, ki bi pa lahko zadovoljila in bila primerna nekoliko priletnejšim ženskam. Glede izbire med mini - midi in maxi je izjavila, da je to odvisno od osebnega okusa vsake ženske glede na starost in tudi na fizične karakteristike. Na razpolago je bilo sicer toliko modelov, da bi lahko res vsaka sovjetska ženska izbrala sebi primerno obleko.

Potoval je 3000 km z bombo v torbi in se izmuznil pregledom

LONDON, 29. — Zelo zanimiv poskus je izvedel angleški časnikar Richard Shears, da bi dokazal, kako je lahko nositi med potovanjem z letalom s seboj bombo in celo prevarati osebje na vseh letališčih kljub strogi kontroli, ki so jo uvedli zaradi preusmerjanja letal. Sam je prepotoval 3000 kilometrov po Afriki in Evropi, različne izkušnje pa je opisal v članku, ki ga je objavil list «Daily Sketch». Na vseh letališčih so mu pregledali prtljago, torbe pa, ki jo je imel v rokah in v kateri je bila bomba se nihče niti ni dotaknil. Sicer je bila bomba prazna tako, da bi na vsak način ne eksplodirala. Najpozorneje so ga pregledali na letališču v Londonu. V Rimu je celo spustil na tla torbo in neki tehnik mu jo je skrbno pobral in izročil. Tako je kljub izpraševanju in pregledu na vseh letališčih dokazal, da je relativno lahko izvesti ugrabitve ali preusmeritve.

SANTA CRUZ, 29. — Štiriindvajsetletnega mladeniča Johna Frazierа so včeraj formalno obtožili pokola v vili Ohta. Kakor je znano so žrtve člani družine Ohta in še tajnica 45-letnega okulista. Tudi ta pokol je policiji popolnoma nerazumljiv, kot je bil svoj čas pokol v Bel Airu. Znano je le, da je Frazier nekaj dni pred pokolom izjavil prijatelju, da so ljudje kot Ohtovi vredni smrti, ker so parasiti družbe.

OBČNI ZBOR DRŽAVNE POMORSKE DRUŽBE

«Finmare» izkazuje letos poldrugo milijardo dobička

Potniški promet je deficitaren, pač pa bi bilo treba okrepiti blagovni prevoz - Tržaški Lloyd je, kljub sueški krizi, ohranil dosedanjo raven

RIM, 29. — Na občnem zboru delničarjev finančne službe za pomorsko gospodarstvo «Finmare», ki je v glavnem državnega značaja, je stekla razprava tudi o predvideni strukturni spremembi dejavnosti italijanske državne pomorske službe.

Predsednik Crociani je prebral daljše poročilo, v katerem je najprej analiziral položaj posameznih družb, ki so članice Finmare. Med temi je omenil, na drugem mestu, tudi tržaški Lloyd. Priznal je, da je moralo to podjetje spremeniti smer svojih potniških prog zaradi sueške krize, pa tudi zaradi vietnamske vojne, ker pač vzdržuje linije z Bližnjem in Daljnim vzhodom.

Kljub temu pa je tržaški Lloyd realiziral iste dohodke kot lansko leto. Glede trgovinske mornarice in blagovnega prometa je Finmare, se pravi njena podjetja, realizirala ugodne rezultate, ki so se letos konsolidirali.

Kljub temu pa pripravlja poseben odbor IRI načrt za restrukturacijo službe in spremembo osnovne teže posameznih podjetij v njem. Odbor, ki je zaključil svoje delo avgusta letos, je mnenja, da sta dve poti za rešitev krize vsega sektorja. Prva zadeva redukcijo velikih potniških prog, druga pa vidno okrepitev blagovnega prometa v primerjavi s potniškim, ki je deficitaren.

Crocini je tudi ugotovil, da so se stroški podjetij zvišali zaradi «dogodkov v lanski jeseni» (misli tudi stavke), poleg tega pa so se stroški za vzdrževanje teh prog znatno zvišali.

Vsekakor bo podjetje razdelilo dobiček (nad poldrugo milijardo) svojim delničarjem.

Vsiljuje se pri tem mnenje, čemu — spričo takega dobička — ni Finmare pristala in ne zagovarja drugo izmed predloženih rešitev, se pravi okrepitev blagovnega prometa. Vsi vedo, da so sindikalne organizacije svoj čas kritizirale vodilno politiko Finmare, ki je težila h gradnji velikih potniških velikanov (kot sta Michelangelo in Raffaello), ki staneta, za vsako potovanje, nad pet milijard, v breme države in Finmare.

Sindikati so tedaj zagovarjali stališče, da je treba, tudi z novimi gradnjami in strukturno povezavo z ladjedelniško politiko, okrepiti blagovni promet na vseh državnih linijah, po zgledu privatnikov, ki služijo pri tem visoke dobičke.

Nesmiselno je, da se državna služba ne poslužuje tistih spoznanj, do katerih so se zasebniki že zdavnaj dokopali. Mar ne gre, trdijo sindikalisti, za razdelitev funkcij, po kateri sprejemajo državna podjetja tiste deficitarne linije, za katere zasebniki ne marajo, slednjim pa prepuščajo vse, kar je dobičkonosnega?

Preteklo nedeljo v Bregu

KASTA priredila ex tempore za amaterske slikarje

Kdor se je preteklo nedeljo vodal na izlet v Breg, je nedvomno opazil na raznih koncih tega našega kraškega predela mlade slikarje-amaterje, ki so polnih šest ur pod jesenskim, zmerno toplim soncem dajali duška svoji slikarski vnemi po upodabljanju lepot breške jesenske, oranžno pobarvane pokrajine, vasi Doline, Glinščice, industrijskega objekta Grandi motori, mesta, morja in drugih slikarsko zanimivih objektov.

KASTA, krožek absolventov slovenske trgovske akademije, je namreč priredil svoj prvi ex tempore, ki se ga je udeležilo kakih petnajst mladih amaterskih slikarjev. Nekateri so se tu prvič spoprijeli s slikanjem, kar je bilo tudi očitno iz razstavljenih del, drugim pa se je poznalo, da so izšli iz kake strokovne slikarske delavnice, šole ali pa da se kot samouki mimo vokliknega dela zelo resno ukvarjajo s slikarstvom.

Po žigosanju vlaten v dolinski društveni gostilni, so se slikarji razkropili na vse konce in kraje, saj je motivov za slikanje bilo na pretek. Ob treh popoldne, ko so bili vsi oddali svoja vlatna, so odprli dolinsko prosvetno društvo in tam razstavili slike. Ocenjevalna komisija, ki so jo sestavljali prof. August Černigoj, prof. Boris Zuljan ter Aljoša Žerjal, se je po daljšem posvetovanju odločila nagraditi tri dela, petim delom oziroma slikarjem pa izraziti priznanje.

Prvo nagrado je prejel Robert Kozman za olje bolj klasične vsebine, kjer je upodobil jesensko razpoloženje breške narave; druga nagrada je šla Ivanu Verču, ki je v svoji popartistični sliki uporabil na zelo iznajdljiv način ščipalke za sušenje perila, tretjo nagrado pa je prejel Edi Žerjal za svojo zelo zanimivo in vsebinsko polno grafiko.

Priznanja pa so prejeli Elvira Kompare, Iva Batič Miha Renko, Mirko Hrvatič in Filip Fischer.

Najboljše slike bodo prihodnji teden razstavljene v Tržaški knjigarni.

POGAJANJA ZA OSVOBODITEV DVEH AMERIŠKIH GENERALOV

Konzularna funkcionarja ZDA sta se spet vrnila v Erevan

Sporazum otežkočen zaradi ponovnega primera zračnega gusarstva

MOSKVA, 29. — Ameriška konzularna funkcionarja Peter Sweirs in Richard Combs sta se vrnila v Erevan, v Sovjetski Armeniji, kjer sta se že prejšnji ponedeljek srečala v Leninakanu z dvema ameriškima generaloma, s pilotom letala «U 8» in turškim polkovnikom, ki so jih sovjetske oblasti zajele prejšnji teden ter pridržale. Ameriška funkcionarja sta izjavila, da ne bosta posredovala tisku nobene izjave v zvezi s srečanjem, do katerega je prišlo prejšnji ponedeljek. Pripravljata pa podrobno poročilo svojim predstojnikom, ker je bilo telefonsko sporočilo precej pomanjkljivo.

Te pomanjkljivosti zadevajo predvsem pomembna časovna razdobja, ki gredo od začetka kršitve sovjetskega prostora do prisilnega pristanka ameriškega letala v Leninakanu. Američani se izgovarjajo, da je bilo letalo «U 8» prisiljeno, da se spusti na letališče v Leninakanu zaradi nenadnega hudega vetra, ki ga je baje zanesel kakih 70 km proti severu, daleč proč od turškega letališča v Karsu. Ameriške oblasti bodo tudi podrobno raziskale, kaj se je zgodilo tedaj, ko se je pilot zavedel, da je na napačni poti na podlagi podatkov, ki mu jih je posredoval poveljniški stolp na letališču pri Karsu.

Neka ameriška televizijska postaja pa je medtem razširila vest, da je ameriško letalo dvakrat poletelo v sovjetski zračni prostor. Po prvi kršitvi tega zračnega prostora se je vrnilo nazaj v Turčijo, pri drugem poskusu pa sta se «U 8» približali dve zelo hitri sovjetski letali vrste «Mig», ki sta prisilili ameriškega pilota, da se je potem spustil na letališče v Leninakanu. V krogih ameriškega veleposlaništva v Moskvi pravijo, da so te vesti čisto navadna časnikarska izmišljotina.

Na splošno sodijo, da bodo sovjetske oblasti kmalu izpustile oba ameriška generala, pilota in tudi turškega polkovnika. Pripominjajo pa, da se je zadeva spet nekoliko zapletla zaradi drugega primera zračnega gusarstva, do katerega je prišlo pred nekaj dnevi, ko sta dva sovjetska študenta preusmerila majhno letalo in prisilila pilota, da je pristal na nekem turškem letališču. Turčija je zato postala, posebno v očeh sovjetskih oblasti, nekakšno zatočišče zračnih gusarjev, ki skušajo zapustiti Sovjetsko zvezo z letali.

Ameriške oblasti, vsaj kolikor je znano, nočejo pristati na tezo, da bi bila mogoča kakršna koli zamenjava štirih priprtih vojaških osebnosti (3 Američanov in 1 Turek) z dvema ugrabiteljema litvanske narodnosti, ki sta pri svojem nastopu ubila sovjetsko stevardeso. Menijo namreč, da ni možna nobena povezava med obema dogodkoma.

Iz Washingtona so sporočili, da so ZDA izročile danes Sovjetski zvezi svoj odgovor na sovjetsko protestno noto zaradi kršitve sovjetskega zračnega prostora s strani letala «U 8». Ameriško noto je izročil državni podtajnik John Irwin sovjetskemu veleposlaniku Dobrininu, ki so ga pozvali na ameriško zunanje ministrstvo.

Domnevajo, da Američani vztrajajo v svoji noti pri tezi, da je ameriško letalo slučajno «zaplulo» v sovjetsko področje. Poleg tega pa menda Američani protestirajo tudi zaradi odlašanja ukrepov za osvoboditev ameriških visokih častnikov.

Papež potuje na Daljni vzhod

VATIKAN, 29. — Profesor Federico Alessandrini je danes na sedežu vatikanskega tiskovnega urada posredoval tisku podatke o bližnjem obisku papeža Pavla VI. v deželah Daljnega vzhoda.

Predvidevajo, da bo papež prispel 26. novembra popoldne v Teheran. 27. novembra bo prispel v Manilo, kjer bo bral mašo v prestolnici za duhovščino in vernike. Popoldne se bo srečal s filipinskim državnim poglavarjem in drugimi oblastmi in končno še z diplomatskimi oblastmi.

28. novembra zjutraj se bo Papež srečal s študenti univerze Sv. Tomaža, takoj nato pa se bo udeležil srečanja s škofi Južnovzhodne Azije.

29. novembra bo papež maševal v «Quezon cercle» in pozneje bo obiskal postajo «Radio veritas». Nadalje se bo udeležil simpozija škofov južnovzhodnega predela Azije. Ob tej priliki bo menda naslovil vsemu svetu osebno poslanico.

30. novembra bo papež prispel v Pago Pago na otočju Samoa. Po maši v vaški cerkvi bo odpotoval za Sydney ter se bo zadržal v Avstraliji do 3. decembra.

V tem času bo obiskal razna mesta v Avstraliji ter se udeležil škofijskih konferenc, ki so bile nalašč sklicane za to priložnost. 3. decembra bo papež posvetil pomožnega škofa v Port Moresbyju ter se nato napotil v Rim. 4. decembra bo papež dopotoval v Hong Kong, kjer bo bral mašo in se potem podal v Colombo. V vatikanskih krogih pripominjajo, da se bo papež zadrževal na svojem potovanju le v diplomatskih predstavništvih vatikanske države.

Nad 6 milijard izkupiček države za dodatne takse

RIM, 29. — Osem milijonov avtomobilistov, kar predstavlja približno dve tretjini vseh oseb, ki imajo vozniška dovoljenja, je plačalo dodatek 700 lir h kolku na dovoljenje, kakor je predpisoval znani «dekreton» z dne 27. avgusta, ki je zapadel, ker ga parlament ni v roku odobril.

Država je torej vnovčila približno 6 milijard 160 milijonov lir za zakon, ki ni bil odobren. Od tega zneska je samo pošta vnovčila za dodatno poštno takso pri nakaznicah 560 milijonov lir.

Ugrabitelja 13-letne Luise Tomasino so proglasili za slaboumnega

VIDEM, 29. — Giorgia di Lenardisa, mladega Videmčana, ki je 29. avgusta ugrabil 13-letno Luiso Tomasino in ki so ga po petih dneh ujeli, so po dajšem času proglasili za slaboumnega. Potrdilo je izdal profesor Masignan, ravnatelj videmske psihiatrične bolnišnice, kateremu je preiskovalni sodnik Renato Peoretti naročil, naj mladeniča podrobno pregleda, kajti na osnovi njegovega mnenja bi se sodišče moralo izreči glede mladeničeve krivde. Zelo čudno je bilo namreč mladeničevo vedenje, ki je deklico ugrabil, samo «da bi se z njo pogovarjal». Vendar so starši tudi prejeli pismo, s katerim je di Lenardis zahteval milijon lir. Preiskovalni sodnik je začel sumiti, da bi lahko di Lenardis bil slaboumen ali vsaj nekoliko neuravnovešen, ko je pregledal mladeničev «curiculum vitae». Preživel je namreč precej razgibano in neurejeno dobo doraščanja.

Hudi spopadi med Indijanci in policijo

NEW YORK, 29. — V državnem gozdu «Lassen» v zapadni Kaliforniji je prišlo v preteklih dneh do hudega spopada med plemenom rdečekožcev in gozdnimi čuvaji ter policijo. Bilo je, kot bi se obe skupini povrnili za sto ali več let v preteklost, ko so bili taki spopadi med Indijanci in vojaškimi odredi na dnevnem redu. Indijanci so branili svojo zemljo oziroma predele, ki so pripadali njihovim prednikom in glavarjem, vojaki pa so širili državno ozemlje in skušali zasesti čimveč pokrajin. O tem se je pojavilo mnogo legend in pripovedi, vendar tudi zgodovina priča o hudih in krvavih spopadih, do katerih je prišlo v puščavah, gozdovih in kanjonih. Precej krvi je bilo prelite in edini «uspeh» za Indijance je bil, da so jih konfinirali v nekatere predele, kjer so morali živeti in delati, od časa do časa pa so jih obiskovali ljudje, ki so se zanimali za «posebno raso». Dejansko je njihovo število strahovito upadlo. Tisti, ki so bili edini gospodarji ameriške celine do Kolumbovega prihoda, so tako postali etnična posebnost brez svobode in pravic, ki bi jih moral uživati vsak človek. Omembe vredna je prav gotovo tudi globoka in zelo razvita indijanska kultura, o kateri skoraj ni več sledu, ki pa po mnenju uglednih etnografov predstavlja višek starih narodov. Moderna civilizacija jo je popolnoma zatrla in zanjo se zanimajo samo etnografi in arheologi, ki raziskujejo azteške spomenike in ostanke slavnega plemena .

Pred nekaj dnevi so se rdečekožci spet skušali upreti usodi in oblastem, ki jih preganjajo. Pleme «Pit River» je zasedlo gozd «Lassen» in se v njem utaborilo. Že junija lani je skupina rdečekožcev začela postavljati svoje zahteve v zvezi z večjim predelom (skoraj milijon in pol hektarjev), vendar oblasti niso prisluhnile njihovim zahtevam. 5. oktobra so torej sklenili, da zasedejo gozd, ki je pripadal njihovim prednikom in ki so jim ga oblasti ilegalno odvzele za časa «strastnega iskanja zlata», ko je ameriško prebivalstvo in tudi mnoge Evropejce zajela «mrzlica zlata». Zdi se, da so državni funkcionarji najprej skušali prepričati rdečekožce z besedami, naj zapustijo gozd, kmalu pa so se prepričali, da je vse zaman. Pleme je posekalo nekaj dreves in postavilo kolibe, v katerih je živelo, začeli pa so tudi postavljati večje leseno poslopje, v katerem bi lahko vsi udobneje živeli. Oblasti so tedaj sklenile, da Indijance izženejo s silo. V gozd sta se podala odreda gozdnih čuvajev in policistov iz najbližje konteje. Ko so se približali kolibam, da bi jih začeli podirati so Indijanci zagrabili za palice in začeli braniti svoja stanovanja. Jasno je, da je prišlo nato do pretepanja. Za primitivno orožje so zagrabile tudi ženske in otroci. Mnogo je bilo ranjenih ali vsaj lažje poškodovanih, da so se morali zateči v bolnišnico po prvo pomoč. Eden od voditeljev, 57-letni Gordon Montgomery bo moral zaradi hujših poškodb ostati v bolnišnici precej časa. Vse ostale so aretirali in zaprli v ječo. Med njimi je tudi fotograf nekega manjšega krajevnega lista, ki je skušal pomagati plemenu «Pit River» in se je upri nekemu agentu. Vojaki so seveda porušili vse kolibe, ki so jih rdečekožci zgradili, da bi v njih stanovali.

Zima trka na vrata planin

Smučarji na snežnih poljih v bližini Münchna